GRATIS NUMMER

KOBE DE KOE IN HOLLAND

JOHAN DE MOOR

+ VERMEER

6e *Brabant Strip*-beurs van 's-Hertogenbosch 16/5/'98

Extra!

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis uitgave van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Mag niet verkocht worden.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, Wim Huygens, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans Paul Thys, Marc&Marian Lezy

Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen

INHOUD

Brabant&Den Bosch	**3**
Johan De Moor	**4**
Bob Mau	**11**
Het groene parfum	**12**
Veilinglijst	**14**
Koffieklets	**16**
Dossier Vandersteen	**18**
Reclamestrips	**22**
Verschijnselen	**20**
Zoekertjes	**22**

Voorplaat :
© *Johan De Moor*

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever.

Lid worden!

(B):**600**fr, nr.**001-2980926-95**
(Nl): **40** Nlg, Giro **7616528**

Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
E-mail :Amber-VM@tornado.be

Jazeker, een extranummer! Dit magazine is altijd bedoeld geweest voor de leden van de vereniging, en dat zal zo blijven. Ter gelegenheid van onze vijfde verjaardag leek het ons wel gepast om eens een gratis kennismakingsnummer te maken met een "grote" oplage. Zo hoeven we onszelf niet altijd opnieuw voor te stellen. Bij de start van dit blad in 1992 werd door de redactie een duidelijke keuze gemaakt : de journalistieke ambitie was klein, de zin om het strippubliek te vertegenwoordigen was groot. Ja, we worden gelezen door uitgevers, tekenaars en journalisten, en dat is prima, maar het is altijd onze bedoeling geweest de mening van "de" striplezer te verwoorden. De strip*consument*, als het ware. Zijn mening komt te weinig aan bod. Wat zit er in zijn tasje na afloop van de stripbeurs? Een reclamestrip van Jan Bosschaert of Gerrit de Jager waarschijnlijk, een roman van Will Eisner, en misschien een nieuwe strip van Talent mét ex libris; een oud nummer van het weekblad Kuifje, omdat de cover van Hermann of Vance is; een poppetje of puzzeltje van Oom Dagobert of de Marsupilami, *"voor de kinderen"* natuurlijk. Het zit vaak allemaal in dezelfde tas, omdat echte stripliefhebbers niet noodzakelijk denken in termen van "oud" en "nieuw" . Wel, zo chaotisch zit dit blad ook in mekaar. Vraag niet waarom. C´est la vie. *De redactie.*

Agenda

28-29 maart **Mechelen (B)**
Verzamel Festival : alle mogelijke verzamelobjecten, postzegels, munten, prentkaarten, enz... In de Nekkerhal, telkens van 10 tot 17 uur. Info 03/827.87.47

10 mei 1998 **Aarschot (B)**
15de strip- en platenbeurs in de stadsfeestzaal vanaf 10u.

16 mei 1998 **Den Bosch (Nl)**
6de grote stripbeurs van 's-Hertogenbosch in de Brabanthallen in een grotere zaal. info : (0031)(0)40-2521009 Gratis entree voor leden op vertoon van lidkaart.

17 mei 1998 **Ganshoren (B)**
Stripbeurs met als thema "jonge striptekenaars". Er is een stripwedstrijd voor jong talent en het winnende verhaal wordt uitgegeven in album!

4 juli - 30 aug **Koksijde (B)**
Smurfenfestival & Urbanus-expo van 14 tot 18 uur. (Zie onder).

18 juli - 16 aug **Koksijde (B)**
Fristi Stripfestival Koksijde, met o.a. expo's 50 j. Alex en Biebel, animatie, signeeracties. Van 14 tot 18 uur. info : 058/51.88.10

30 juli - 16 aug **Middelkerke(B)**
Stripfestival. Thema : western, met Durango en Jommeke. info : 059/30.52.66

13 september **Mechelen (B)**
Mechels stripspektakel in CC. Spinoy. info: 015/21.67.89 of tel/fax 015/20.87.56

27 september 1998 **Lier (B)**
Bijzonderheden volgen

3 & 4 oktober 1998 **Hasselt (B)**
Strip 2-daagse in de Grenslandhallen. Meer dan 25 tekenaars worden verwacht. Uitgave van een gelimiteerde uitgave. Uitreiking van de stripprijs " meest beloftvolle striptekenaar". Zaterdag van 10- 18u en zondag van 12-18u Info : 011/21.09.18 of 011/23.26.12

18 oktober 1998 **Zedelgem (B)**
3de strip- en platenbeurs in C.C. Groene Meersen, Stadionlaan 48 Zedelgem. Info : 050/38.28.83

22 november 1998 **Vilvoorde (B)**
Stripbeurs in zaal Star, N. de Brauwerestraat Vilvoorde Inkom vanaf 10u ; info : 02/252.21.68 Verschillende tekenaars signeren

Brabant Strip?

"Brabant Strip, wat is dat eigenlijk?", vraagt Johan De Moor halverwege het gesprek, *"En waarom toch **Brabant**?"*. De rollen omgedraaid. *Ceci n´est pas un interview*.

Het is te banaal om te vertellen: de oprichters van de "Vlaamse vereniging voor stripliefhebbers" woonden vijf jaar geleden allemaal in Brabant, vandaar. Even later dachten we dat die naam een regionale beperking inhield, tot we in Eindhoven (of was het Den Bosch of Valkenswaard?) positieve reacties kregen van het publiek: "ha, leuk, *Brabant* Strip". Steden als Brussel, Antwerpen, Breda en Den Bosch, lagen vroeger namelijk allemaal in hetzélfde Brabant. Dat speelt vandaag voor niemand nog een rol, nu het gebied in stukjes gebroken is, behalve voor ons. Het is een feit dat de naam herkenbaar is in het Nederlands én het Frans, in België én in Nederland. Stripliefhebbers aller landen, verenig U, als het ware. Laat dat nu precies de bedoeling geweest te zijn : contact zoeken en informatie uitwisselen. Het kan maar meevallen.

En zo komt het dat al 500 stripliefhebbers uit Antwerpen, Amsterdam, Hasselt, Groningen, Oostende en Brussel zich goed voelen in deze vereniging. Allemaal hebben ze het over strips, en de regionale verschillen maken het net zo interessant. Het zout in de soep, de volle room op de koffie, vers van De Koe.
We wilden dit jaar de banden met onze verre neven nog wat nauwer aanhalen. Daarom spraken af we met *Organisatiebureau Touché,* (alias Brabant Strip-lid Peter van der Heijden, Twan Rijpers en vrienden) dat wij dit jaar een extranummer zouden verzorgen rond de gezellige stripbeurs van Den Bosch. Omdat ze centraal gelegen is, omdat gelijkgestemden uit Noord en Zuid daar samenkomen, omdat... omdat het gewoon een erg *goeie* beurs is. Jamaar, helemaal naar *Holland* rijden?? Jongens en meisjes, nog één keer : ´s-Hertogenbosch, dat ligt niet in *Holland*, dat ligt in *Brabant,* helemaal niet ver van Antwerpen (volg de E19 richting Breda en neem net over de grens de éérste afslag, richting Tilburg). Trouwens, terwijl wij Vlamingen daar ons best doen om te jijen en te jouen, zeggen die Brabanders onder elkaar gewoon *ge* en *gij*. En gij nu... In ieder geval is **de toegang gratis voor leden van Brabant Strip**, zodat de prijs geen bezwaar kan zijn, en bovendien is de sfeer er traditioneel opperbest.

Als ook de sfeer van dit nummer goed zit, en jij/gij wilt ook lid worden, dan kan dat. Wat zijn de vereisten voor het lidmaatschap? Een goed humeur meebrengen en méér willen weten over de stripwereld. Hou er rekening mee dat onze vereniging en het ledenblad op volstrekt niet-professionele basis gemaakt worden dóór de leden, vóór de leden en besef dat jouw bijdrage welkom is. Wie graag eens een stukje schrijft, een diepgravend dossier indient of een interview pleegt, kan dat doen, mét onze steun.

De allerkleinste bijdrage is alvast het luttele bedrag van 600fr. of 40 gulden (zie pagina 2 onderaan). Voor dat bedrag ben je een heel jaar lid, geniet je van voordelen (kortingen, gratis entree...) en krijg je tienmaal per jaar het ledenblad thuisgestuurd. Hoe het er volgende maand uit zal zien, dat weten we zelf niet, het is voor ons ook telkens een verrassing.

Programma ´s-Hertogenbosch

Tekenaars

Net als vorig jaar komen verschillende tekenaars de felbegeerde handtekening in het geliefde boek zetten. De volgende tekenaars hebben toegezegd om langs te komen :

Johan De Moor, bekend van *Kobe De Koe* en *Kasper*, winnaar van de Stripschapspenning (Breda, 1997) voor het beste buitenlandse album. Lees ook pagina 4 t/m 9.
Bob Mau, bekend van de leuke reeks *Kari Lente*, zie ook pagina 11.
Verer nog **Luc Van Peyborgh en Ken Broeders**, bekend van de Tyndall-reeks; **Steven de Rie**, veelzijdig artiest en tevens de huistekenaar van de beurs; **Chr. Verhagen**, (uitgeverij De Pionier); **Pieter Dorst, Lennart Boorsma en Janko Bosch** (Kamikaze comics); **Eric Wachter; Marc van Broekhoven** (uitgeverij Juttemis); **Thomas Langedijk; Steven leijen; Alex Turk, Dennis van Loenhout, Reinder Dijkhuis;**
Daarnaast hebben de bladen *Beeldstorm* en *Achter de Geraniums* ook toegezegd te zullen komen met hun tekenaars.

En er is nog meer...

Stripveiling

Niet te versmaden wordt dit jaar de grote veiling. Om 14uur 30 zullen meer dan 60 kavels onder de hamer gaan. De lijst vind je op pagina 14 en15.

Striptas

De eerste duizend bezoekers krijgen zoals steeds een goedgevulde striptas, met daarin diverse stripgadgets, tijdschriften en geschenken.

Hoe kom je er?

De Brabanthallen, (Diezekade 2), staan vanuit alle richtingen al bij de snelweg aangegeven. Er is erg veel parkeerplaats. Met het openbaar vervoer zijn de Brabanthallen vanaf het Centraal Station in ongeveer 15 minuten te bereiken. De lage toegangsprijs, 4 gulden per persoon, kinderen tot 12 jaar gratis, maakt de beurs toegankelijk voor iedereen. Wij hopen jou daar te zien!

Johan De Moor

over

De Koe, La Vache, Kuifje, Mortimer et les autres...

Spreekt Johan De Moor eigenlijk Nederlands? Het is één van de eerste vragen die iemand ons stelt als we na afloop vertellen over het interview bij de tekenaar thuis in Brussel. Het is een typerende vraag, die de Belgische verwarring illustreert. Wie in Brussel woont, wordt vlug bij franstalig België gerekend, vreemd genoeg niet alleen door franstalige koppentellers, maar ook door nederlandstaligen die zelden of nooit een voet in de hoofdstad zetten. Wees gerust, Johan De Moor blijkt wel degelijk een Vlaming te zijn, die trouwens grààg en veel Frans spreekt. Laat dit laatste nu typisch zijn voor Vlamingen... Je kan een strip als ***Kobe de Koe*** *maar gaan begrijpen als je de auteur en zijn leefwereld beter kent. Daarom halen we bij het binnenkomen meteen* ***De Verbeulemansing van Brussel*** *boven, een interessant boekje waarin de verfransing van Brussel verklaard en betreurd wordt, met cover en bijtende illustraties van... Johan De Moor!*

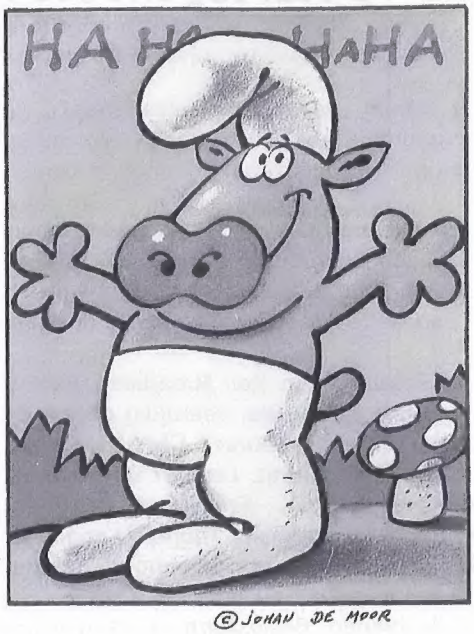

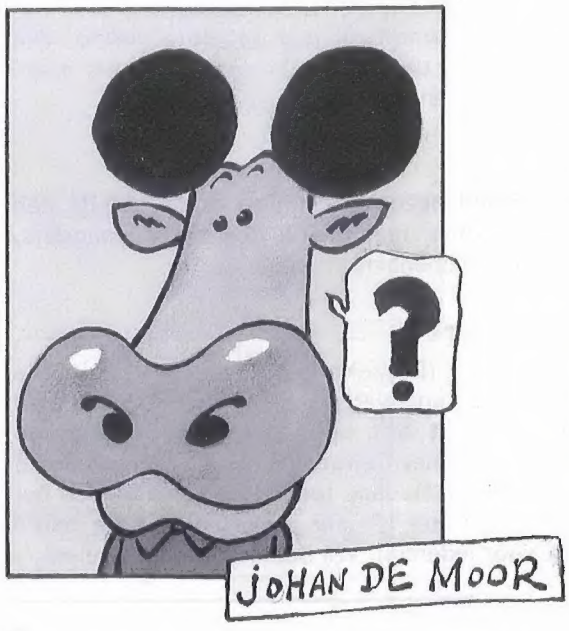

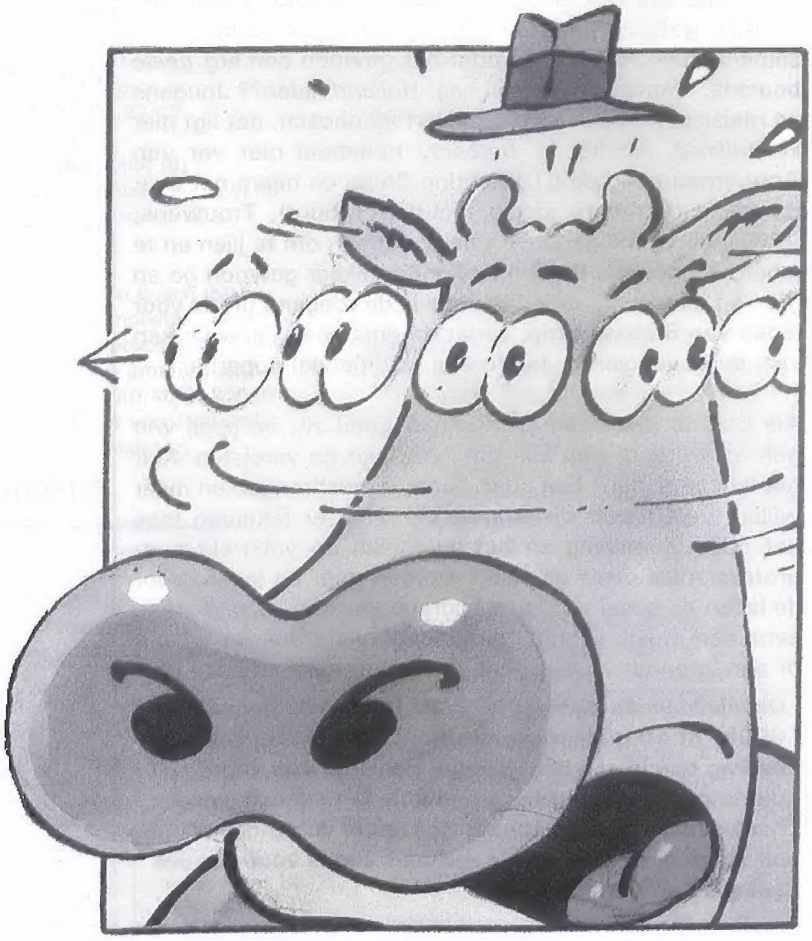

Je maakt samen met een franstalige scenarist *La Vache*, een strip in het Frans. Enkele jaren geleden illustreerde je een boekje over de verfransing van Brussel. Ondermeer over de houding van franstaligen die in de Brabantse gemeenten rond Brussel wonen, maar het Nederlands blijven afwijzen, tekende je kristische spotprenten.

Ja, natuurlijk, waarom niet?. Dat zijn gewoon luiaards : dertig jaar ergens wonen en nog geen notie hebben van de andere taal, stel je voor. Als je aan tafel zit met vijf Vlamingen en er zit één franstalige bij, dan spreekt iedereen Frans, hé? Dat zijn dan vaak mensen die dan in Italië of Marokko met enkele zinnen Italiaans of Arabisch wél willen laten blijken dat ze daar in de "couleur locale" kunnen opgaan. En hier, een paar meters van hun voordeur, willen ze dan geen Nederlands kennen. Klootzakkerij. Dat is gewoon arrogantie, want het zou allemaal veel eenvoudiger kunnen. Maar je mag niet veralgemenen, er zitten heel knappe koppen bij, en er zijn er toch ook veel in de stijl van : *"ik sprreeek tok Vlaams"*. Ik vind dat tof. Maar goed, het kan geen kwaad dat ze daar een beetje in rommelen, in die "faciliteiten"toestand.

Maar dat betekent toch niet dat ik een *flamingant* ben, hé, en het Frans moet afwijzen? Als je de twee talen kent, alleen al voor de communicatie, is dat toch schitterend? Het probleem van Vlaamse tekenaars is meestal hun onbekenheid in het buitenland, in Frankrijk bijvoorbeeld. Binnen de grenzen van Vlaanderen zijn er genoeg bekende tekenaars, ze verkopen tien maal meer dan om het even wie, maar ze zijn onbekend aan de andere kant van de taalgrens. *Nero*, dat is in Frankrijk on-be-kend, *Suske en Wiske*, dat begint, maar dat zijn daar geen heel populaire figuren. Ik heb de kans om in Marseille even goed bekend te zijn als in Alkmaar, en dat is plezant vind ik, *voilà*. Die "olievlek", de sluipende verfransing dus, is wel een puur locale Brusselse aangelegenheid, waar meewarig over gedaan wordt, maar dat betekent niet dat ze verwaarloosd moet worden. Wat dicht bij ons ligt, kan even interessant zijn als wat veraf staat. Neo-kolonialisme kan zich ook aan de voordeur afspelen.

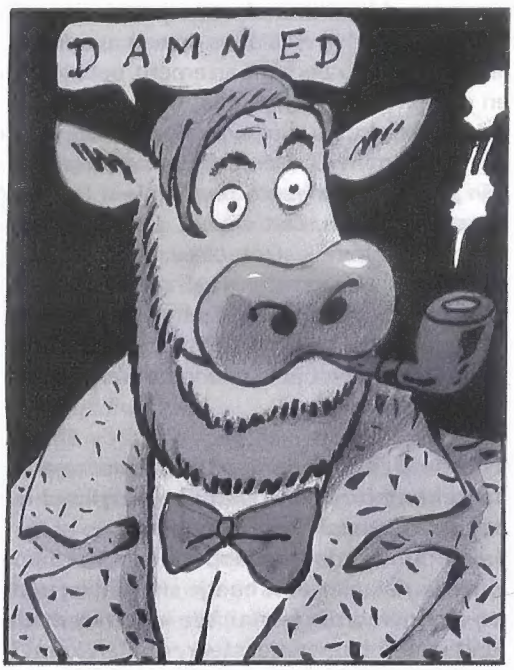

Dat is zo interessant aan Kobe de Koe, dat er evengoed wereldthema´s inzitten, als dingen van om de hoek.
Ja, ik weet nog dat de hoofdredacteur van *A Suivre* daarover zei : *"ah, une bonne couleur Belge..."*. (lacht).

Denk je dat de reeks succes heeft in Frankrijk omdat ze er een typisch Belgisch product in zien, "het Brusselse stripke" ?
Mmmm... nee, want de taal, het Frans in dit geval, is zorgvuldig, is netjes, is grammaticaal verantwoord. Ik heb het niet over de inhoud, dat is wat anders... Als ik La Vache/De Koe vergelijk met andere beeldverhalen die nu verschijnen, dan voel ik me dichter bij de moderne tekenaars staan dan bij de klassiekers, Jacques Martin, Chaillet, enzovoort. Ik voel me in feite niet meer aangesloten bij die traditionele "Belgische school". Ik ben eigenlijk... *jonger geworden*, omdat ik wat anders wou gaan doen. Dat was dus geen opzet, ik stel achteraf vast: *"kijk, kijk, ik bereik een nieuw publiek, een wat jonger publiek"*. Mijn lezers zouden nu gemiddeld 45 jaar zijn als ik gewoon doorgegaan was met Kasper. Kasper was lang niet slecht, maar volgens een meer traditioneel stramien gemaakt. Met *Kobe de Koe* bereik ik veertienjarigen, en dat is moeilijk. Ik was eens op een avond in Genève, fuiven, je kent dat, op een appartement beland met twintig man, en daar was een jonge gast in een zotte bui, een streetkid met inline-skates, dat type. Ineens begon die te vertellen: "Ah, j´ai un livre, *Même les oiseaux puent* - dat was dus ***Een pad op het slechte pad*** - c´est la folie!". Hij wist niet eens wie ik was. Dat vind ik dan knap, dat ik zo´n knaap van vijftien bereik. Ook die van vijfenveertig natuurlijk, ik bedoel maar : vorm en taal van De Koe staan dichter bij de wereld van vandaag. Dat geldt ook voor de inhoud, *on se gêne pas*. We staan dichter bij *Pulp fiction* dan bij *Kuifje*. Daarom zeg ik altijd : *"ik ben de Hergé van het jaar 2.000"* (*lacht uitbundig*).

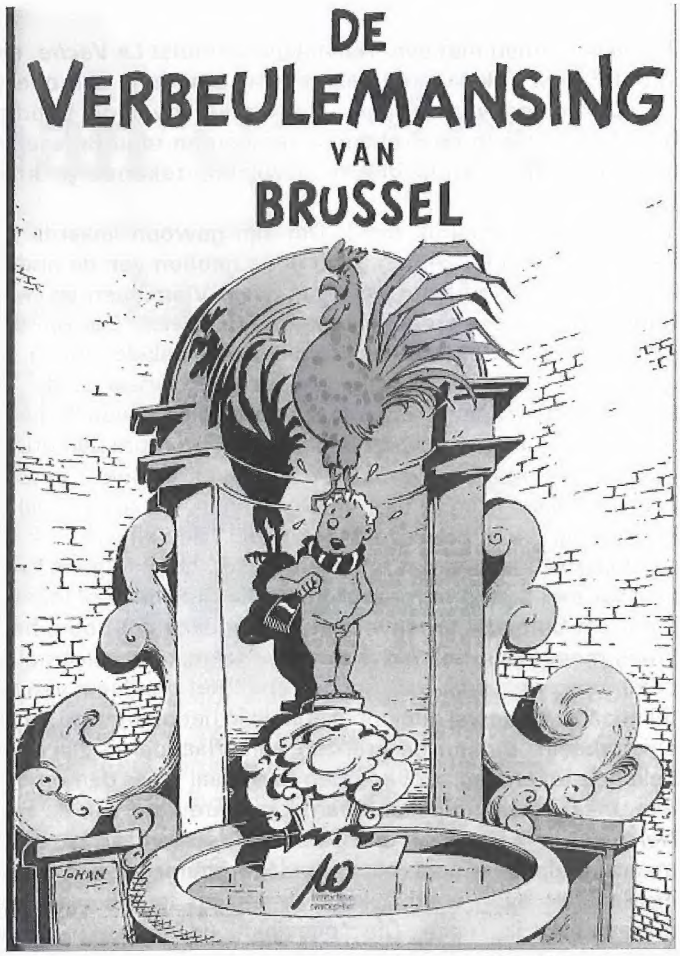

Boven : De verbeulemansing van Brussel (In een klassieke Brusselse toneelklucht is het personage Beulemans een ingeweken boertige Vlaming, die in Brussel zo snel mogelijk tot de franstalige bourgeoisie wil behoren), 1990 ;
de sluipende verfransing wordt wel eens "de olievlek" genoemd, rechts door Johan De Moor voorgesteld op de kaart van Brussel en randgemeenten;
onderaan : sensationele rol van de media in het migrantendebat

In de strip zitten inderdaad nogal wat aggressieve scène´s. Je tekent heel wat lieflijke, idyllische passages, en dan plots, *pats*! , ontploft alles.
Ik wil nu niet de goedkope filosoof uithangen, maar is dat niet een beetje de manier waarop wij tegenwoordig leven? We lopen soms dagen rond in een bloemetjessfeer, en dan komt het : *"grrr, njè njè njè..." (leeft zich in)*. Ook het scenario van *Pulp Fiction* of *Desperado* is zo opgebouwd, dat zijn films waarin de gruwelijkheid een banale vorm krijgt, en dat herken ik als iets van vandaag. Je vertelt een verhaaltje aan de kinderen : *"er was eens een kikker en die zegt tegen de zon : oh wat is het mooi weer, enzovoort"*. En ineens krijg je een gruwelijke scène in de huiskamer : kinderen die ergens in Wallonië vermoord teruggevonden worden. De volgende dag ga je weer verder met: *"en de kikker zei..."*. Wij gaan gewoon door met ons leven, hé, waar is de moraal? Alleen geld en macht spelen nog een rol. Dat "gewoon doorgaan" wordt in de strip weergegeven door de boerderij : *cool, happy*. Daar start het verhaal en op het einde komt De Koe daar terug. *Tout va bien*. Ze herkauwt ook, en als je herkauwt heb je de tijd om rustig na te denken. Onlangs schreef een journalist in *Lire*, een franstalig cultuurblad, dat de verhaaltjes van De Koe gruwelijk zijn, maar ondanks alles *feestelijk*.

...TER AFWISSELING NU EEN HOOFDSTUKJE BINNENLANDSE POLITIEK...
ZOALS U ONGETWIJFELD WEET HEBBEN ZWARE ONLUSTEN GISTERAVOND DE DOOD VEROORZAAKT VAN 143 BURGERS IN DE NOORDWIJK VAN DE STAD.
WIE HEEFT HEN AANGEVALLEN?
A: EEN STEL HOOLIGANS.
B: STAKEND ONDERWIJS PERSONEEL.
C: DELINQUENTE ALLOCHTONEN.
TREUUUT ...
DELINQUENTEN ALLOCHTONEN
IN DE ROOS, MEVROUW DEWIT. EN ALS IK HET GOED HEB IS ER UERS NIEUWS IN VERBAND MET DE EXPLOSIEVE AANVALLEN OP NIETSVERMOEDENDE MEDEMENSEN.
TVT NEWS
WIJ HEBBEN STRAALVERBINDING MET ONZE RAZENDE REPORTER IN DE ZUIDWIJK VAN DE STAD!
XAVIER?

Dat klopt, vind ik : het is agressief, maar de alchemie van die ingrediënten maakt de strip tot wat hij is. In de tijd dat ik bij Hergé werkte, en zelfs later nog, mocht je als stripmaker "de tanden niet tonen". Dat mocht niet, want dat was "het volwassene". Dat hoorde gewoon niet in een strip, eigenaardig, hé? En nu, *on s´en fou*, nu komt er alles door.

De actualiteit blijft wel erg belangrijk voor jou als basiselement voor de strip?
Het is geen cartoonactualiteit, het gaat niet over de dagelijkse gebeurtenissen, het gaat over langere periodes. Neo-kolonialisme, de ozonlaag, dat zijn zaken die niet specifiek deze week gebeurd zijn.

Zo komen de migrantenrellen van dit jaar of vorig jaar in Brussel aan bod in *Rioolrevolutie*...
Absoluut, en dat kan volgende zomer opnieuw gebeuren. Maar er zitten ook tijdeloze elementen in de strip. De Bijbel in *Het stemgedrag der dieren*, dat is een eeuwig thema : vanwaar komen we, wat doen we hier... Televisie komt er ook altijd bij kijken, hé? De macht van CNN waarmee onderhuids gespot wordt, dat is plezierig, dat geeft dan een

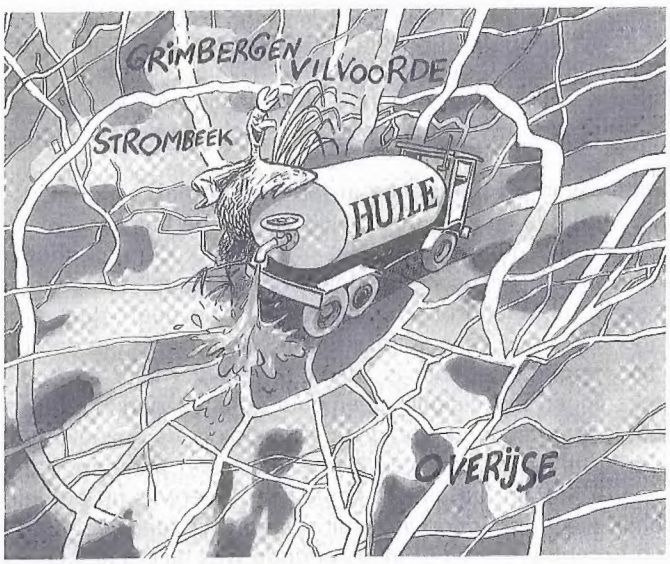

leuke draai aan het scenario. Maar de opbouw van het scenario, die zou je beter met Stephen bespreken.

Stephen Desberg maakt de scenario´s over al die geladen onderwerpen, maar jij zet die dan toch maar in beeld alsof je er zelf opgekomen bent. Jullie moeten dan wel helemaal op één lijn zitten.
Kijk, dat is het volgende verhaal *(wijst op vijf platen in potlood)*. Stephen maakt een synopsis van één pagina, en dan discussiëren we daarover. Hij houdt echt rekening met wat ik graag teken en hoe ik het teken. We kennen elkaar al sinds... *(stelt met zijn hand een vijfjarige voor, zoekt naar de juiste hoogte en doet er dan nog twee jaar bij)*. We reizen ook samen naar Afrika en zo, samen naar het voetbal kijken, ... Er is dus een affiniteit, we kijken op dezelfde manier naar de dingen rondom ons. Dat kunnen anecdotes zijn, of boeken, of mensen, of landschappen.

Of films als *Casablanca*? *(aan de muur hangt een foto met Bogart en Ingrid Bergman)*
Nee, dat was alleen voor de look van Humphrey Bogart, waarop ik *De Koe* gemodelleerd heb. Buiten de Hergé van het jaar 2000 ben ik ook de Woody Allen van het beeldverhaal *(lacht)*, denk aan *Play it again, Sam*. De mensen die geen Brusselse *zwans* verstaan, gaan denken: *"De Moor, dat is nogal een pretentieuze vent"*. Nee, ernstig nu, Woody Allen zegt dat hij de Johan de Moor van de cinema is.

Van cinema gesproken, als ik je montages en collages in de strip zie, dan lijkt *Kobe de Koe* me fantastisch als tekenfilm.
Dat komt hoor, *(zeer beslist)*, dat staat vast. Momenteel wordt daaraan gewerkt in Engeland, een Europees project. Dertien keer 26 minuten, en als het goed gaat nog eens dertien. De originele versie is dus in het Engels. Ik volg dat van nabij en controleer alles, ik heb trouwens de ervaring gehad met de filmpjes van Quick&Flupke : de film hoeft niet dicht bij het boek te staan, als het maar om te lachen is. De filmpjes van De Koe moeten wat volgens het ritme van de Simpsons lopen. De stripfiguur leent er zich wel toe, denk ik, er zit al wel wat Tex Avery in de strip. Er is al een klein proefspotje geweest, de scenario´s zijn al klaar, en die worden voorgesteld aan de verschillende zenders in Europa en Amerika. Als het budget binnenkort rond is, beginnen we echt aan de realisatie. Die collage´s gaan dus zeer scherp en zeer nuttig gebruikt kunnen worden als sequenties.

Een beetje als die animatiefilmpjes van Terry Gilliam, als buffers tussen de sketches van Monty Python door?
Natuurlijk, die gekke bewegingen, dat is het! Voilà. Dat staat voor mij ook dicht bij Vandersteen : soms wist die ook niet meer hoe van het ene deel deel van het scenario weer naar het andere te springen , en dan kwamen daar de meest absurde situaties tussen, en dat legde dan de link in het scenario. Dat vind ik geweldig *(krijgt nostalgische klank in zijn stem)*. Kijk, en dàt is niet Frans, *ca c´est pas Français. Pas du tout Français*.
Suske en Wiske, de verhalen van Vandersteen, die las ik graag als kind. Het beeldverhaal is volks en moet volks zijn, ik wil me niet marginaliseren. Soms moet ik wel oppassen om niet in een *undergroundval* terecht te komen, want dan werk je niet meer voor een groot publiek. Stephen let daarop, hij heeft daar de feeling voor... Desondanks, als ik soms mijn "spattende" platen zie, dan stel ik me voor dat er mensen zijn die zeggen: *"beuh... "*.

In het vorige verhaal *(nog niet in het Nederlands-red.)*, spat het bloed inderdaad wel eens van de pagina.
Nee, ... het gaat hem niet zozeer om het bloed, maar om de compositie. Er zijn mensen die niet graag hebben dat de vakjes niet mooi recht zijn en zelfs uit de paginarand komen. Dat kan niet, dat hoort niet... Daar is een hele polemiek over, ook over die collages, *"kan De Moor dan niet tekenen?"*, wordt wel eens gevraagd. Ik ben daar wel gevoelig voor, maar daarom ga ik het nog niet veranderen.

Bij Kobe de Koe denk ik vaak aan *Balthazar*, van je vader, dat was een fantastisch stripje dat in zijn tijd (1965) grafisch ook uit de band sprong.
Ja, absoluut, dat vind ik ook. Het werd niet aanvaard door de redactie van Kuifje, het was te modern. Ja, ik voel me daar wel mee verbonden, en hij gebruikte daar trouwens ook wel eens collages in. Hij was tamelijk verliefd op dat personage. Die stijl was zo wat *Yellow Submarine*. Ja, dat is één van de verwantschappen als je wilt. Ik ga daar mee akkoord, hoor, schrijf dat maar.

Je grijpt dus toch wel eens terug naar de traditionele Belgische stripmakers, Vandersteen, Hergé?
Ja natuurlijk zeg, je bent daarmee opgevoed, er met de neus in geduwd! Onvermijdelijk keert je onderbewustzijn daar naar terug, en kijk... ja, die eerste plaat van het nieuwe verhaal, je vergeleek die Egyptoloog met Francis Blake (*wijst naar de potloodtekeningen*). Hij is het niet, maar het zit er toch wel een beetje in, want als je het over Egypte en de pyramiden hebt dan kom je daar vanzelf uit. De aanpak, de vertelling moet anders zijn. Het gevaar schuilt in het kopiëren van vroegere beeldverhalen, dan maak je niets nieuws. Dat is zo´n VTM-mentaliteit : als het succes heeft, worden de ingrediënten gekopieerd.

Die commerciële TV-zenders krijgen vaak een veeg uit de pan. Ik denk aan die verborgen camera-scène met de man die zogezegd een negerslaaf wint.
Dààr gaat het om, dat is afschuwelijk gruwelijk, racistisch, vernederend. Die man reageert uiteindelijk van: *"ja maar, als de anderen het ook doen, goed dan, waarom niet?"*. En die neger blijft altijd identiek, dat is trouwens telkens een kopie, die beweegt niet. En dan het Internationaal Monetair Fonds, dat zegt : *"na de huidige economische crisis gaan we stilaan terugkeren naar de slavernij, maar dan deeltijds" (grijnst).*

Naast het gewone avontuur drijft de strip dus eigenlijk op sarcasme?
Ja natuurlijk, vroeger was ik politiek geëngageerd, en zeg maar nog linkser dan links, maar die mensen hadden totaal geen zin voor humor.

Nee, de PVDA *(vergelijkbaar met de Nederlandse SP -red.)* dat zijn niet echt lolbroeken.
Onderandere, maar er waren nog andere politieke, maoïstische microcosmossen. Ik spreek nu van de jaren zeventig. Die mensen hadden geen humor, en mijn tekeningen voor hen moesten een soort dikke, zware lijn hebben. Ik was precies Masereel uit de jaren dertig toen ik debuteerde, toch ook geen echte humorist. Zelf probeerde ik toch wat humor in te lassen, dat is volgens mij de beste manier om de zaken aan te klagen. Sarcasme is een sterker wapen dan serieuze intellectuele pierepraat waar de spreker zelf niets van begrijpt. Tja, politiek in de strip, *c´est la vie*, hé?. Maar anderen deden dat ook, hoor. Hergé hield zich ook sterk bezig met gelijkaardige onderwerpen. *Cokes in voorraad*, dat was toen toch een pamflet, en erg actueel? Dat ging ook over moderne negerslaven. Waarschijnlijk één van de strafste zaken die hij ooit gemaakt heeft. Ook de *Picaro´s* hebben een politiek tintje, maar van de Zuid-Amerikaanse situatie verstond hij dus geen ballen, dat merk je. Dat verhaal klopte helemaal niet. Dat scenario... *pfffrt... (imiteert leeglopende ballon)*, dat viel helemaal uit elkaar. Waarschijnlijk één van de slechtste verhalen in de geschiedenis van het beeldverhaal.

Hoe komt dan zo´n strip toch nog tot stand?
Zonder motivatie, hé? De tekeningen bleven realistisch, maar qua scenario was er geen visie meer. Leeg, helemaal leeggepompt was die man, vanaf *Vlucht 714* al. Hij kon geen stap verder meer zetten, alles was verteld binnen zijn universum. Het laatste echte verhaal was *De juwelen van Bianca Castafiore*, maar dat was zijn testament, dat is alles, er gebeurt niks. Niks. Hergé was geen mens van de Twintigste Eeuw, die had een Negentiende Eeuwse mentaliteit. *Kuifje in Tibet*, dat is toch de Negentiende Eeuw? Daar begreep hij alles : vriendschap, heroïek,... hiërarchie. Stel je een generaal voor die in ´14-´18 plots tanks ziet opdoemen aan het front, dat beeld. In *De juwelen* maakt Hergé een scheiding tussen verleden en toekomst : de technologie komt eraan, dringt door in het privéleven, en dan is er niets meer. Hij begrijpt de moderne tijd niet meer. De volgende albums zijn gewoon léég. Er is altijd wel de humor, maar dat is echt de lààtste humor.

Kuifje was als personage in feite uit de tijd?
Ja, Kuifje is altijd ambachtelijk bezig : de laarzen aan, de bergen op, de jungle in. Het is Haddock die de schepen doet varen, het is Zonnebloem die "scheve" technologie beheerst. Maar Kuifje, alias Hergé? Die heeft daar echt geen kijk op. Een lege, loze figuur. Maar het is net daarom dat Hergé een genie is, denk ik, als verteller toch. De tekeningen zijn eigenlijk geen puur artistiek werk. Franquin, dat is artistiek werk. Ja, de voorbereiding, de opzoekingen, dat komt uit de buik van Hergé, maar het tekenen, dat is geen klare lijn, dat is een koele lijn Ik verwijs nu ook niet naar zijn *Petit Vingtième*-stijl, waarin hij zeer soepel, vrij en Amerikaans werkt. In die periode was hij erg beïnvloedt door McManus en anderen, en daar was hij dan weer veel moderner. Het zou ook foutief zijn te beweren dat vanaf het moment dat hij een studio had zijn werk zwakker werd. Dat is ook niet waar, want dan volgen nog *Raket naar de*

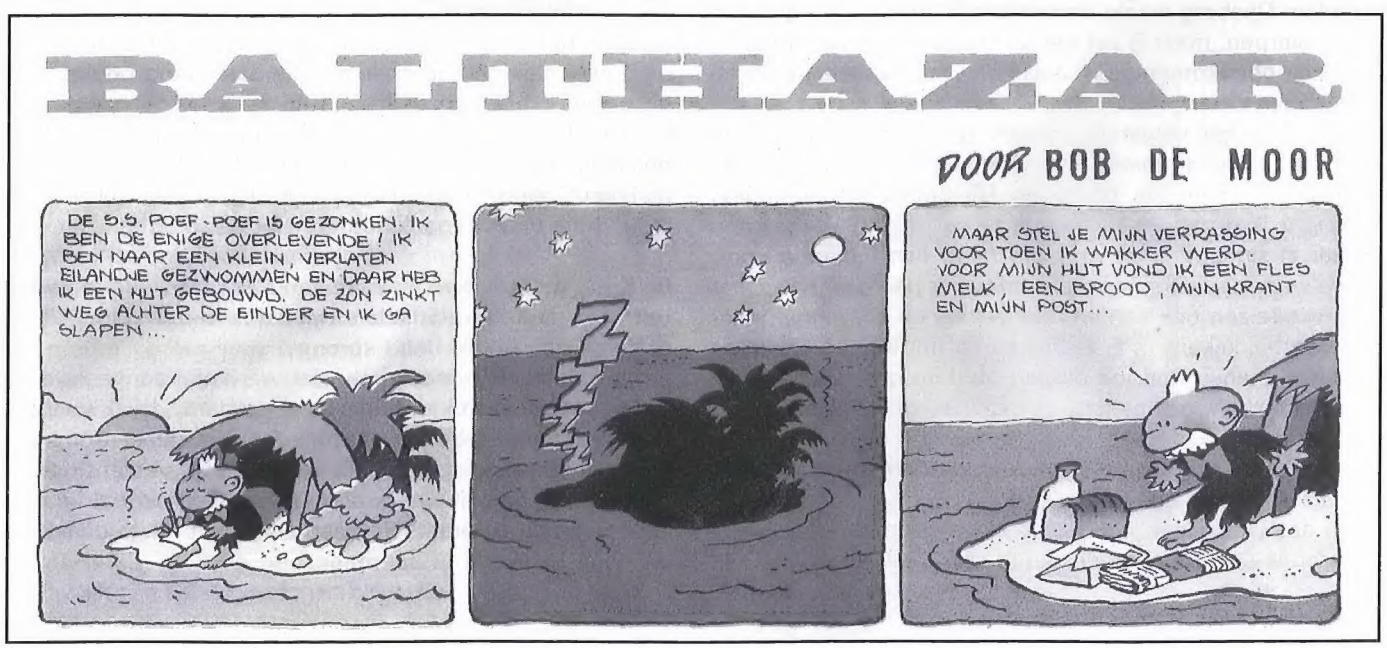
BALTHAZAR
DOOR BOB DE MOOR
DE S.S. POEF-POEF IS GEZONKEN. IK BEN DE ENIGE OVERLEVENDE ! IK BEN NAAR EEN KLEIN, VERLATEN EILANDJE GEZWOMMEN EN DAAR HEB IK EEN HUT GEBOUWD. DE ZON ZINKT WEG ACHTER DE EINDER EN IK GA SLAPEN...
MAAR STEL JE MIJN VERRASSING VOOR TOEN IK WAKKER WERD. VOOR MIJN HUT VOND IK EEN FLES MELK, EEN BROOD, MIJN KRANT EN MIJN POST...

maan, De zaak Zonnebloem, Cokes in voorraad, Kuifje in Tibet,... Mensen die dat zeggen, willen mij kwetsen omdat mijn vader daar werkte : *"De inbreng van je vader of van Jacques Martin heeft Hergé verzwakt".* Niet waar. Hergé was "de boss" : hij was verantwoordelijk voor scenario en tekeningen.
Er werd wel eens voorgesteld de namen van alle medewerkers in een colofon te plaatsen in het album. Nee, hij wou alle verantwoordelijkheid, voor wat goed was én voor wat slecht was. Ik denk dat hij daarin wel wat gelijk had. Het waren maar medewerkers. Mijn vader was ook maar een medewerker, niet dé medewerker, hoor. Uiteindelijk is hij het langst gebleven, en dan wordt dat uitvergroot tot buitengewone proporties: *"ha, de beste vriend van Hergé".* Zo was het nu ook weer niet. Ze waren goeie vrienden, ze respecteerden elkaar, maar Hergé had zijn eigen vrienden, en mijn vader ook. Ik bedoel maar, in zo´n relatie moet ook het nodige respect en de nodige afstand bewaard worden. Mensen die zoiets denken en zeggen dat mijn vader de laatste *Kuifje* had moeten afwerken... dat is allemaal *quatsch*. Zo werkt dat niet, dat is niet zo eenvoudig. Gelùkkig heeft mijn vader het niet gedaan. Waarschijnlijk heeft dat hem wel pijn gedaan. Ik weet niet of het beter of slechter geweest zou zijn dan Hergé, misschien niet meer dan een vervolg op de Picaro´s, en dat kan me ook niet schelen. Mààr, gelukkig heeft hij het niet gedaan. Zoals gezegd vind ikzelf zo´n kopieerwerk helemaal niet interessant om te doen. Dat is mijn mening.

Je bent dus niet echt een Kuifje-fan
In *Le petit vingtième* was Kuifje nog een swingend manneke, een beetje agressief en adolescent. Hij was een vuil ketje, een broer van Quick en Flupke. Maar wat er later van hem geworden is, met zijn idiote broek, ik weet het niet, dat is toch wat anders. Als kleine jongen heeft me dat toch gestoord, die broek bedoel ik, het feit dat Kuifje geen echte vent was. Nu we toch op de psychologische toer gaan, ik las liever *Suske en Wiske* toen, en *De familie Snoek* en zo, dàt waren mijn inspiratiebronnen. Ook wel *Blake en Mortimer* en *Corentin* en ja, *Quick en Flupke* en de stripkrantjes! Ons Volkske, Vandersteen had daarin *de Vrolijke Bengels* en *'t Prinske*, geniaal! Kuifje vond ik minder. Achteraf, als volwassene, heb ik dat leren waarderen, maar dan was het spontane er al af. Franquin ontdekte ik ook heel laat. Bob kreeg alleen persexemplaren van Lombard en Casterman, van Dupuis kregen wij nooit wat. Omdat we al zoveel kregen, kochten we nooit een boek, en zeker geen van Dupuis. *Robbedoes*, dat waren de socialisten , en *Kuifje* dat waren de katholieken, dat was toen zo, en wij waren katholiek.

De eerste scène van het verhaal waar je op dit moment aan werkt, toont een Egyptisch graf. Wat is de titel?
Ik denk *De ontrouwe mummie*. Het gaat over de Egyptische god Api, met de stierekop, en die heeft in het verhaal wat gehad met een hoop Egyptische maagden.

De titel is nog niet definitief?
Jawel, "La momie infidèle", De ontrouwe mummie. Het hangt er van af hoe Johan Anthierens dat gaat vertalen, Johan is daarin erg Vlaams.

De Nederlanders hebben het niet zo begrepen op zijn vertaling, en zelfs wij hebben het er soms moeilijk mee.
Tja, wat wil je? We hebben al een Belgisch taalprobleem en dan nog eens een extra taalprobleem als je boeken wil uitgeven in vertaling. Ik heb Johan zelf gekozen, ik ben daar verantwoordelijk voor, uit vriendschap en omdat hij een creatieve taal heeft. Als dat mensen stoort, nu ja dat is dan hun probleem.

Er zit soms meer in de vertaling dan in de originele tekst van Desberg.
Ja, ik laat Johan die vrijheid, dat is ook een bewuste keuze. Anders was het zo *gewoon* geworden. De klassieke vertalers van Casterman zijn heel knap, maar zij vertalen *oui* door *ja.* Als Anthierens *oui* leest, dan kan dat bij wijze van spreken *nee* worden in de syntax. In het nieuwe album, *Papieren tijgers,* voegt Johan dingen toe die Stephen gewoon niet geschreven heeft, maar het doet geen afbreuk aan het origineel verhaal, dus laat ik dat totaal toe. Ik had Anthierens een keer ontmoet en gaf hem de strip mee, hij is goed tweetalig. Achteraf dacht ik *merde, het zou toch schitterend zijn als hij het zou vertalen*, vandaar. Ik doe ook de lettering voor de vertaalde versie zelf, wat niet zo gebruikelijk is, maar ik wil dat de lettering in het Nederlands even zot en chaotisch blijft. Waarschijnlijk ben ik een halve gare om dat zo te doen, maar het is uit respect voor mijn werk en voor de vertaling. Natuurlijk ook omdat ik tenslotte tweetalig én Vlaming ben. Daarom moet het ook correct zijn "in't vloms" en "in 't hollands" (lacht).
Maar Johan heeft het moeilijk om typisch Noord-nederlandse uitdrukkingen te gebruiken voor De Koe, en dat is ook mijn taal niet. "Jochie" en van die woorden in mijn boeken, dat is geen taal die ik dagelijks gebruik. Het is wel grappig : eerst krijg ik in Nederland kritieken dat de taal nergens op lijkt, en dan krijg ik die prijs in Breda! Nu vinden ze *"ha ja, de taal is origineel"*. Hebben ze toch uiteindelijk begrepen waar we naartoe willen. Goed, het is geen traditionele taal voor een beeldverhaal. Maar eens de eerste schok voorbij is, gaan ze het toch eens rustig lezen, want "er zijn toch al een paar albums uit, dus moet er waarschijnlijk toch wel iets inzitten", redeneren ze. Zelf lach ik vaak terwijl ik de vertaalde tekst moet letteren, en ik leer ook bij : *tiens, dat woord ken ik niet.* Vlug de Van Dale open en : *ach ja, dat betekent het dus, goed gevonden.*

Het maakt de strip wel vrij uniek : een samenwerking tussen drie eigenzinnige mensen.
Ja, de samenwerking met Desberg is al vrij uniek, plus de vertaling van Johan die erbij komt, en dan die ongewone stijl, en dat wordt ook nog een tekenfilm... Het is veel, *qu'est ce qu'il faut de plus?* Wat moet ge nog meer hebben?
Wij? Wij hebben voldoende. Voldoende stof voor een twéédе interview, dat wellicht in een volgend nummer verschijnt. *A suivre!* *Patrick Vranken & Jean Smits*

De kist op zolder

Stripverslaving, is het te genezen, dokter? Onze leden vertellen onder hypnose over hun prilste jeugdherinneringen

De avonturen van Twan en Peter :

Het geheim van de Grote Strypbeurs

Onze vereniging brengt een aantal mensen samen die lijden aan een aanstekelijke stripkoorts. Neem nu Peter van der Heijden en Twan Rijpers, de drijvende krachten achter de grote stripbeurs van ´s-Hertogenbosch. Waar komt hun strippassie vandaan, vroegen wij ons af?

Peter : Nou ja, voor mijn gevoel hebben strips altijd al een belangrijke rol in mijn leven gespeeld. Van jongs af aan begaf ik me naar de boekenkast van mijn vader die destijds enkele honderden strips had. Van kennissen kreeg ik de *Donald Duck* en zo begon ik zelf meer en meer geïnteresseerd te raken in de diverse strips. Een van de eerste strips die ik probeerde te lezen was *Het geheim van de grote Pyramide.* Ik denk dat ik toen een jaar of zeven, acht was en ik vond het een saai boek, zoveel tekst, en heb het toen maar weggelegd!

Niet echt een denderende start, toch?

Peter: Hoe anders zou dat worden in de jaren daarna... Gedurende mijn basisschooltijd heb ik me met name op de *Suskes en Wiskes* en *Duckies* gestort. In de wat latere jaren van die tijd ben ik ze wat serieuzer gaan verzamelen. Twan die bij mij in de buurt woonde, zat bij mij op school en las en spaarde de Kuifjes. Na goede vrienden met elkaar te zijn geworden door onze liefhebberij, begonnen we langzaam maar zeker meer en meer te verzamelen. We knipten alles wat met strips te maken had uit de kranten, we gingen elke vrijdagavond ons zakgeld bij stripwinkel Eppo in Eindhoven besteden. We maakten amateurstripblaadjes die allen een roemloze dood zouden sterven en we begonnen stripbeurzen te bezoeken. Volgens mij kwamen we in de beginjaren alleen in het Wirogebouw in Eindhoven en in Valkenswaard, en we vonden het ontzettend gaaf. Na een paar keer zo'n beurs bezocht te hebben trokken we de stoute schoenen aan en huurden een stand. Eerst nog wat onwennig met onze dubbele strips en krantenartikelen, maar door langzaam maar zeker meer beurzen te bezoeken en een kenmerkend assortiment te creëren, vonden we ons plaatsje in de stripwereld.

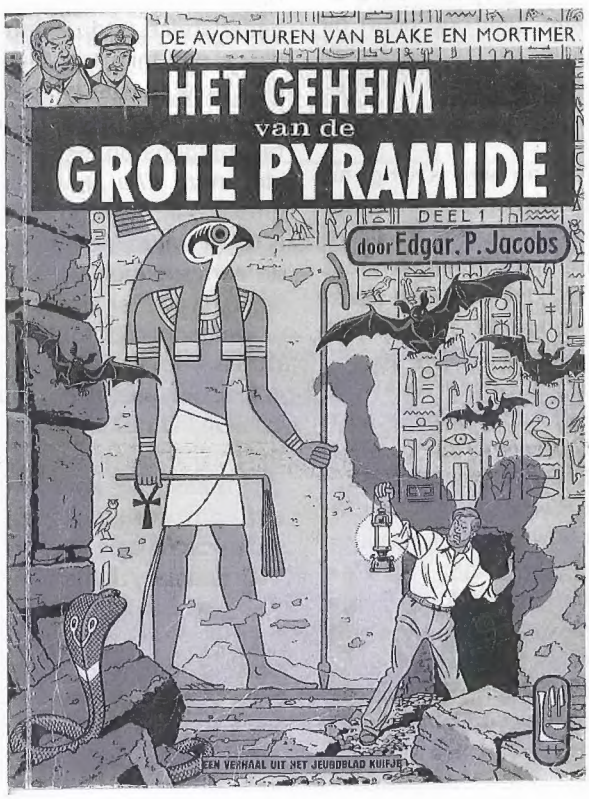

Voor je het wist was je een echte verzamelaar geworden?

Peter: Ja, de opbrengsten op onze stands deden we dan weer ten goede komen aan onze eigen collecties. Ik raakte in de ban van Blake en Mortimer (juist van de strip die ik jaren ervoor had weggelegd). Ik spaarde alles wat los en vast zat op Sus en Wis gebied, terwijl Twan zijn Kuifjecollectie uitbouwde. Eigenlijk spaarden we alles wat voor onze voeten kwam.

In enkele jaren tijd kregen jullie dan plots een succesbeurs van de grond in ´s-Hertogenbosch. Hoe start je zoiets?

Twan: Nadat we een keer wat hand- en spandiensten voor Loek en Jan (van de beurs in het Wirogebouw in Eindhoven) en voor Johan (van de beurs in Valkenswaard) hadden gedaan, begon bij ons het bloed te kriebelen... We wilden ook een stripbeurs organiseren. Na nog wat doorverzameld te hebben, zoals ons beiden meest favoriete reeks *Largo Winch*, bleef de interesse voor het organiseren toch levend. We begonnen, omdat we toen nog minderjarig waren, te zoeken naar een zakenpartner en vonden die in de persoon van Tony Agterberg. Hij hielp ons de eerste drie edities te overleven. De beurs begon met een bescheiden 130 meter in de Brabanthallen en groeide de eerste jaren langzaam maar zeker uit. Plotseling konden we bij de vierde editie een prachtige zaal gebruiken. Door een intensivering van onze reclamecampagnes en de groei die we mochten doormaken werd vorig jaar naar ons idee een heel leuk resultaat behaald.

Peter: Voor dit jaar zijn de plannen nog groter met zo'n 500 meter aan kramen, dit programmaboekje, een albumpresentatie, een levende koe, vele tekenaars, en nog veel meer... We hopen gewoon dat iedereen een hele prettige stripdag beleeft.

Dat kan geen probleem zijn...

De terugkeer van Kari Lente!

*Vanaf 1962 verscheen **Kari Lente** - de eerste echte stripheldin in een hoofdrol - dagelijks in de krant De Gazet van Antwerpen. Er kwam ook een albumreeks bij Standaard Boekhandel vanaf 1965, maar na twintig albums werd de kwaliteitsserie jammer genoeg stopgezet.*

Toen Brabant Strip tekenaar Bob Mau in 1994 ging opzoeken voor een interview, bleken in zijn archief nog heel wat pareltjes te liggen die de leden van de vereniging zeker konden interesseren. De verhalen van Kari Lente mogen gezien worden en de oude reeks is nog steeds populair. Het bracht ons op een idee. Waarom zouden we de verdere avonturen van Kari Lente uit de krant, die lagen te wachten op een uitgever, niet uitbrengen in album? We hadden maar twee voorwaarden : het moest een betaalbare kwaliteitsuitgave worden, en de reeks moest de stripliefhebber méér informatie brengen over de carrière van Bob Mau, Vlaanderens meest bescheiden striptekenaar. Zo verschenen sinds 1996 zes albums, hardcovers met meer info voor de verslaafde fans, maar ook een oplage in softcover, die iedere striplezer zich kan aanschaffen voor 180fr/fl.10. Je vind de reeks in elke betere stripwinkel in Vlaanderen én Nederland. Want ook in Nederland heeft Bob Mau zijn fans, omdat zijn oude albums ook daar regelmatig verdeeld werden. Op de beurs van ´s-Hertogenbosch signeert hij voor de eerste keer in Nederland! Dat leek ons een goeie gelegenheid om wat speciaals te doen. Op 16 mei 1998 verschijnt **het allereerste verhaal van Kari Lente, *De Kidnappers*,** voor het eerst in album met de originele cover die Bob Mau in 1962 tekende. Het retro-album wordt uitgegeven in de stijl van de oude reeks, dus mét nietjes en mét steunkleur. Vermits de eerste tien verhalen nooit een normale album-uitgave kregen, kan dit een bijzonder mooie nevenreeks worden. Ze kunnen zo in de stripkast naast de twintig klassieke albums, want het formaat zal hetzelfde zijn. Voor de liefhebbers die intekenden op de gewone reeks houden we alvast een exemplaar apart.

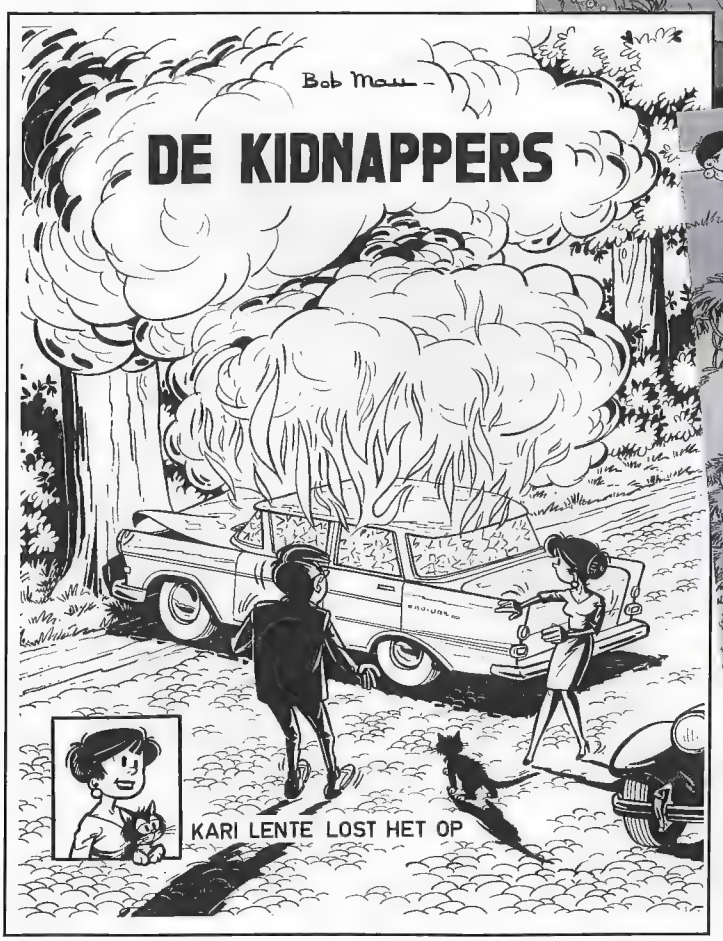

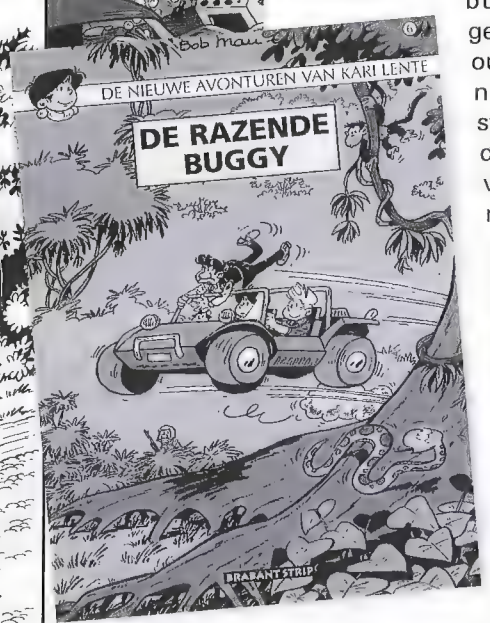

Kari Lente 6, *De razende buggy*, hc. (250ex. genumm. en gesigneerd), 595fr./fl.33 ; sc. 180fr/fl.10
Kari Lente's detectivejaren 1, *De Kidnappers*, verschijnt op 16 mei 1998.

De rubriek waarin alles nog mogelijk is...

Stripcuriosa verzamelen is een nevenactiviteit voor fanatieke stripliefhebbers. Deze keer geven we een kort overzicht van de felbegeerde houten en kartonnen Kuifje puzzels, en natuurlijk is er toch weer een onbekend curiosum opgedoken!

- Philippe Mouvet -

Verzamelaars als Stéphane Steeman, die jaren lang àlles van Hergé bijeenzochten en een kamer vol Kuifjescuriosa stapelden, hebben veel van deze juweeltjes geïnventariseerd en ze van de afvalcontainer gered. Wie zich aan het verzamelen van curiosa waagt, vindt weinig referentiewerken. Catalogi hierover ontbreken vooralsnog. Het maakt het verzamelen des te boeiender, omdat je je eigen netwerk aan contacten moet uitbouwen om zo bij collega's verzamelaars je informatie te halen. Kuifje is al jaren koploper in de rij striphelden van wie regelmatig oude curiosa op veilingen en beurzen wordt verhandeld. Samen met de gekende "sneeuwkaarten", (kerstkaarten) vormen de puzzels de meest stijlvolle curiosa in een Kuifje-verzameling.

Nu waren de kenners er al lang van overtuigd dat alle oude Kuifje-puzzels uit de jaren veertig en vijftig bekend waren. Fout! Onlangs vond een fortuinlijke schatgraver een totaal onbekende Kuifje-puzzel, vermoedelijk uit de jaren vijftig. Deze kleine houten puzzel (10,6x17,9 cm) stelt een scène uit *De Geheimzinnige Ster* voor, en werd nooit eerder aangetroffen. Het toppunt : de eigenaar had het puzzeltje dubbel (!), maar bezat geen bijbehorende doos.

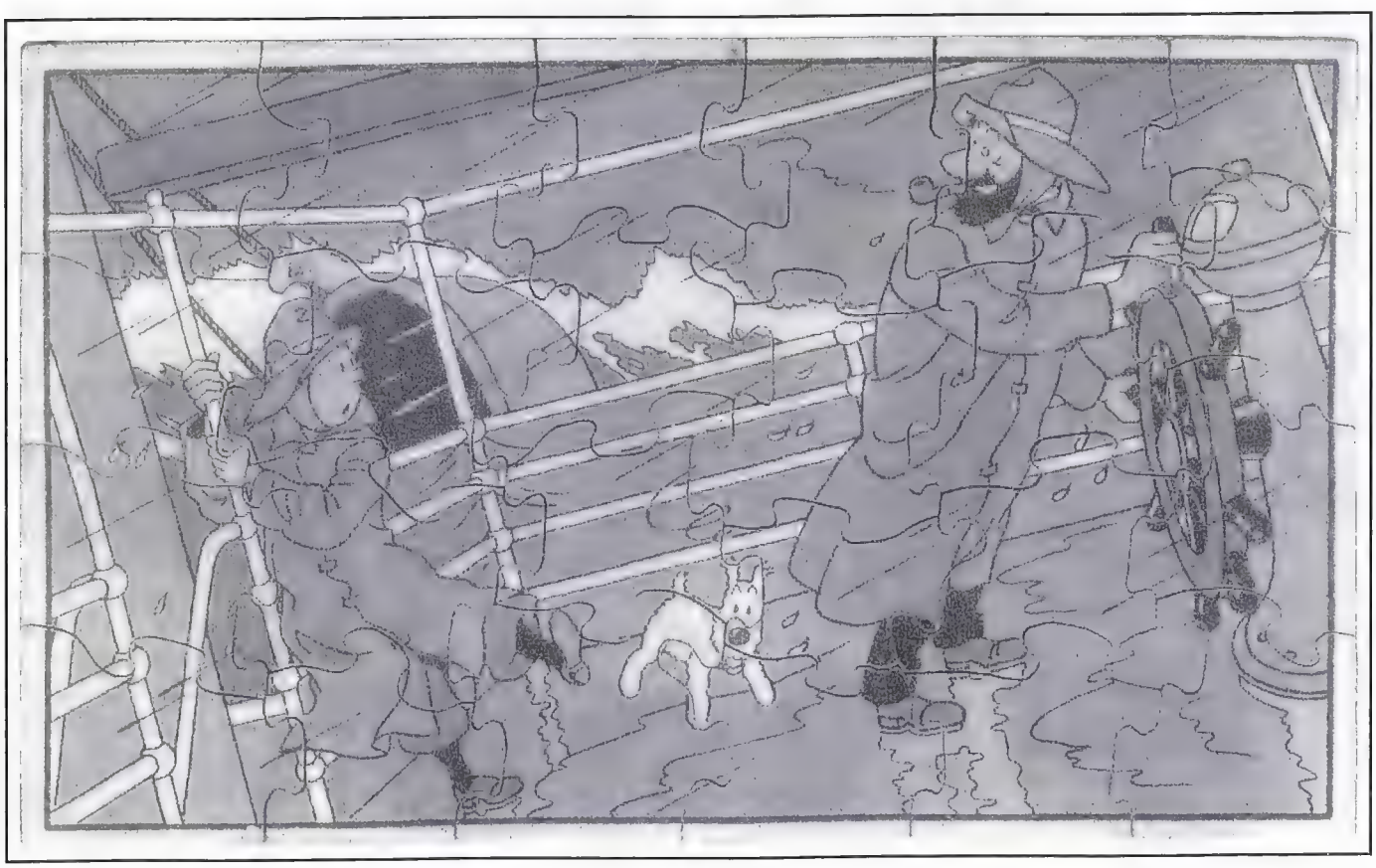

© Moulinsart

De eerste puzzels

Tot dusver zijn van Kuifje twee oude puzzelreeksen bekend. Omstreeks 1944 werd bij de Brusselse kartonnagefabriek Dubreucq een reeks van twaalf verschillende kartonnen puzzels uitgebracht, samen met een kartonnen blokkendoos waarmee je zes prenten kan samenstellen. In totaal dus 18 prachtige Kuifje-illustraties in kleur op formaat 19,5x34 cm. Op het deksel van de bijbehorende doos wordt de tekening van de puzzel in zwart/wit afgebeeld, met daaronder de titel van het verhaal waarop zij geïnspireerd werd.

Lombard-puzzels

Later, toen de Lombard-uitgaven in 1950/1951 besloten om houten Kuifjespuzzels en blokkendozen uit te geven als premie voor de verzamelaars van de pas gestarte Kuifjesbonnen, werden 16 Dubreuq-illustraties hergebruikt. Twee daarvan werden bijgewerkt (de oorspronkelijk tekeningen werden wat verbreed), en er werd één nieuwe illustratie gemaakt. Deze Lombard-puzzels zaten in een rode kartonnen doos, met op het deksel een *verkleinde afbeelding* van de puzzel-tekening gekleefd, in kleur, met een dikke omlijning. Eigenlijk is de informatie over deze puzzels in het weekblad Kuifje in 1951/1952 erg onduidelijk. In 1951 was er sprake van twee modellen houten puzzels : serie A kreeg je voor 300 punten, en serie B, groot model voor 500 punten. De illustraties worden niet beschreven, je bestelde dus gewoon een kleine of grote puzzel en je wist dus niet wat je zou ontvangen.

Raiders of the lost puzzle

Het ontbrekende puzzeltje dat onlangs opdook, is veel kleiner dan deze twee modellen *(afbeelding ware grootte)*. Het is te vergelijken met de verkleinde afbeelding op de deksels van de Lombard-puzzels : zelfde formaat, zelfde tekenstijl, zelfde sfeer, zelfde dikke omlijning. Verder is het ook een houten puzzel en komt deze illustratie bij Dubreucq niet voor.
Het dus ofwel een illustratie, afgekeurd door Dubreucq en later aan Lombard aangeboden, ofwel een nieuw ontwerp voor Lombard. We zien geen andere mogelijkheden. Blijkbaar werd deze illustratie enkel gedrukt op het formaat van het deksel en werd dit ontwerp nooit een volwaardige puzzel uit de reeks. Het valt op dat de personages in de kompositie van de tekening erg groot uitvallen in vergelijking met andere puzzels. Uitvergroot tot normaal puzzelformaat zou ook de witte rand zijn weggevallen en zouden Kuifje en Haddock als het ware tegen de puzzelranden aankleven, wat niet zo estetisch zou zijn.

Echt of niet echt?

Eigenlijk is deze illustratie dus niet echt geschikt voor een echte grote puzzel. Misschien werd ze daarom ook niet gebruikt en werd de productie van de puzzel stopgezet nadat enkel *de prentjes voor het deksel* gedrukt waren. Deze kleine houten puzzel zou dan gemaakt kunnen zijn met zo´n prentje. Wie hem gemaakt heeft, en in welke oplage, weten we niet. Zijn ze op de markt gebracht of is het huisvlijt van een personeelslid voor zijn kinderen? Werd dit puzzeltje misschien als promotiemateriaal uitgedeeld? We kunnen slechts gissen. Eigenlijk weten we niets zeker, behalve dat het puzzeltje bestààt. Het is een prachtige puzzel en echt zeldzaam!!! Heb je dit prachtstuk toevallig in je verzameling zitten, dan ben ik bereid om een flinke ruil te organiseren! Schrijf maar naar het redactieadres.

(Wordt vervolgd)

De reageer-buis

Onlangs vond ik bij mij thuis op zolder in wat stoffige dozen een aardige serie dia´s die ik ooit in Dordrecht maakte. Het zijn dia´s uit een tijd dat het verzamelen van strips bijzonder was, ruilbeurzen regelmatig georganiseerd werden en verzamelaars blij waren als ze elkaar konden helpen. Een tijd waarin de mooiste aanwinsten werden verkregen ondanks een schamel gevulde portemonee. Een vluchtig beeld uit die tijd schoot even door mijn hoofd, 1975! Ik was 18 jaar, studeerde in Breda en verzamelde al bijna 6 jaar strips. Een hele tijd vond ik toen. Ik was al een paar jaar lid van het Stripschap, had een redelijk ondernemende inslag, bezat een fikse feitenkennis over het beeldverhaal, was vervuld van een grote dosis doorzettingsvermogen, maar had niet veel geld. Vol vuur verkreeg ik in die tijd wat ik persé wilde hebben. Gedrevenheid zal het geweest zijn, teneinde een levenswerk te scheppen. Herken je al iets, waarde lezer?
Terug naar de dia's waar ik mijn stukje mee begon. Hierop stonden coryfeeën als Maurice Tillieux, Jije en Victor Hubinon, Fournier, Will, Peyo en Mitacq. Op weer andere dia's een generatie verzamelaars, waar ik van velen de naam niet meer weet, anderen zijn gestopt met verzamelen of zelfs overleden. Het zal hem mogelijk in het jaargetijde zitten dat ik zo'n depressief stukje schrijf, maar herken je hier niets in? Het was ook in die tijd dat bevriende verzamelaars je na afloop van een beurs belangstellend belden met de vraag of je nog iets leuks op de kop had kunnen tikken. Tegenwoordig is de vraag die wordt gesteld veranderd in hoeveel we hebben gedraaid! Dit jaar was het hopeloos in Vlaardingen. Minder dan de helft qua omzet van vorig jaar. Eindhoven was shit en Valkenswaard is al drie jaar op zijn retour. De veiling daar slokt zo veel geld op, dat de kopers aan de stand niets meer besteden. Breda is ronduit duur om nog te staan. Bovendien wordt je als verzamelaar in een gammele, vochtige en tochtige tent gezet waar geen doorloop is. Eventuele kopers blijven in de hal met winkeliers hangen. Nu, ruim 22 jaar na de dia's van Dordrecht, is het niet anders dan dat met mij velen zijn gedeformeerd tot ordinaire standhouders die op de beurs nog amper vanachter hun tafels komen. Slechts enkelen voelen nog de echte liefde om te verzamelen. Het grote geld telt en de glans van het verzamelen is uit de ogen van velen verdwenen. Met de oprichting van de Marten Toonder Verzamelaarsclub begin jaren ´90, waarvan ik ruim 3 jaar 2e secretaris was, kwam even het oude vertrouwde gevoel terug. Herken je hier iets in?
Ik ontdekte bij het lezen van een recente Stripschrift dat ik de binding met de laatste generatie tekenaars volledig mis. De kwaliteit van veel strips wordt grotendeels bepaald door gebrek aan kwaliteit, zinloos geweld, occultisme en pornografie (in de vermomming van erotiek). Omdat de avonden lang en de planken van mijn kast overvol zijn, heb ik een aanvang gemaakt met het leegmesten van mijn boekenkast. Toen stelde ik mij de vraag aan welke criteria een goede strip voldoet. Welke "goede" strips wil ik wel en wat wil ik niet langer in mijn kast houden. Ik stond voor een dilemma. Welke kwaliteitsnorm hanteer je? Om het eenvoudig te houden, besloot ik alles uit mijn kast te weren wat ik aan diverse drukken dubbel of driedubbel had. Geen dwang meer om alle drukken te hebben. Gaat er al een lichtje bij je branden en herken je wat ik hier schrijf? Heerlijk om dingen uit het zoekboekje te schrappen die je nooit hebt gevonden. Want moet alles perse als eerste druk in je kast staan, vraag je je vervolgens af? Het heeft wel mijn voorkeur, want een Buck Danny of Lucky Luke moet je niet lezen gedrukt op hagelwit papier. Een zestiger jaren, houthoudende herdruk, is niet meer waard dan een tweedehands strip, maar mijns inziens goed genoeg. Het ligt vast en zeker aan de droogte! Onherkenbaar omdat de droogte alle glans van het verzamelen in perkament doet veranderen. Gelukkig zijn de foto's die ik van mijn dia's liet afdrukken hoogglanzend.

Willem in't Hout

Veilinglijst van de grote *Brabant Strip*

het veilingreglement kan ter plaatse ingeke

1.	Luxe *Cori de Scheepsjongen* Bob de Moor genummerd en gesigneerd	Fl. 35,00
2.	Paar Asterix schoentjes in doos (maat 25)	Fl. 25,00
3.	Hard plastic reclamebord van Rik Ringers voor Quick restaurant	Fl. 15,00
4.	Set van 4 Asterix telefoonkaarten in mapje (oplage 100 ex.)	Fl. 60,00
5.	Persexemplaar Lax – Sarane gekartoneerd (Vrije Vlucht)	Fl. 50,00
6.	Luxe door Broecks gesigneerde Bessy (zwijgende getuige)	Fl. 40,00
7.	Guust en de Philips flaters genummerd (gele uitgave)	Fl. 25,00
8.	Compleet doosje met 6 Michel Vaillant pins	Fl. 20,00
9.	Luxe Joe Bar team genummerd en gesigneerd (deel 1)	Fl. 100,00
10.	Dommel (je lot is bezegeld) gekart., genum. gesign., met postzegel	Fl. 125,00
11.	Complete set gekart. Buck Danny 1e druk 1-13, deel 13 = Novedi + extra Tarawa	Fl. 125,00
12.	Doosje met 5 voertuigen pins van Robbedoes, genummerd	Fl. 25,00
13.	Luxe Suske en Wiske 'Verwoede verzamelaar' genummerd 500 ex.	Fl. 75,00
14.	Natasja deel 16 + ex libris	Fl. 15,00
15.	Luxe Caatinga van Hermann met prent, genum. en gesign.	Fl. 90,00
16.	Robbedoes in de bouw (Meccano doos deel 4) met boekje	Fl. 40,00
17.	Rooie oortjes deel 6 (nooit in blauw verschenen) 75 ex	Fl. 75,00
18.	Luxe 1e druk 'Het geheim van de zwaardvis' oplage 800 ex	Fl. 75,00
19.	Luxe Druna impudicia met gesigneerde prent oplage 100 ex	Fl. 100,00
20.	Zeldzame sticker met o.a. Guust, Robbedoes, Lucky Luke, Smurf 1964	Fl. 10,00
21.	Luxe 'Een avontuur zonder helden' van Danny genummerd en gesigneerd	Fl. 75,00
22.	Dallas bar persexemplaar met stofomslag genummerd en gesigneerd, oplage 200 ex.	Fl. 50,00
23.	Smurfwekker uit 1983 met 2 smurfjes op wip	Fl. 30,00
24.	Arretje Naf in wolkenland 7 (Toonder studio's)	Fl. 10,00
25.	Luxe Storm Genesis formule genummerd en gesigneerd	Fl. 75,00
26.	Deel 6 van avonturen van Jacques Vermeire gesigneerd door Vermeire	Fl. 10,00
27.	Luxe Rode Ridder 'De terugkeer van Koning Arthur' groot formaat	Fl. 65,00
28.	Gele Rammelende Rally Suske en Wiske 1973 (Perfecte staat !)	Fl. 30,00
29.	5 modellen * 5 kleuren Kuifje sigarenbandjes	Fl. 15,00
30.	Setje kinderpostzegels in mapje gesign. door E. Vermeulen 595/750 + gesigneerde kaart Jan Smet (nieuwe snaar) met tekst liedje voor kinderpostzegels	Fl. 20,00
32.	Magneetje van alle modellen van Kuifje van emaillen borden totaal 18 stuks	Fl. 45,00
33.	Flesje Franka bier 'Leids Peipie'	Fl. 25,00
34.	Persexemplaar van 'De zaak Francis Blake' (Blake en Mortimer) + 1e en 2e druk	Fl. 60,00
35.	Rooie Oortjes (Blauw) deel 1 met prent in casette gesigneerd	Fl. 60,00
36.	Informatieblad Gemeente Olen (Belgie) met info over Suske en Wiske album	Fl. 10,00
37.	Origineel van Dupont/De Groot van Ton en Tineke	Fl. 100,00
38.	Origineel van 'De 4 helden' van Craenhals	Fl. 75,00
39.	Origineel van Matena van o.a. Broer Konijn, biggetjes, Wolfje, enz	Fl. 50,00

62.

10.

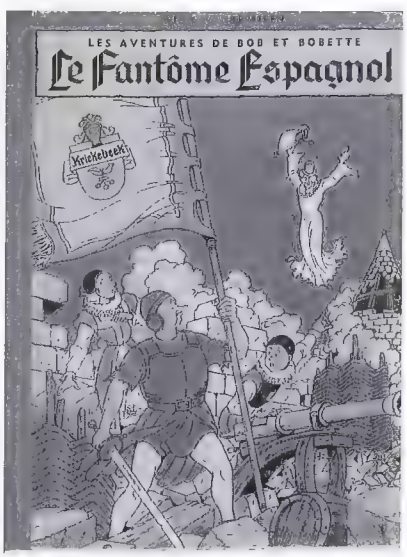

60.

-beurs ´s-Hertogenbosch 16 mei 1998

ken worden - de koper betaald geen opgeld

40. Origineel van Blanke horizon OSI	Fl. 75,00
41. Luxe 'De huurling - De verloren voorouders nr.34/100	Fl. 100,00
42. Liberatore: Ranx 1, Ranx in New York + Ranx 2, Lubna's verjaardag, 1e druk HC	Fl. 12,50
43. Chaland: Freddy Lombard: Het olifantenkerkhof + De komeet van Carthago, 1e druk HC	Fl. 10,00
44. Kresse; Originele strook 'Eric de Noorman'	Fl. 200,00
45. Peter de Smet: Originele pagina 'De Generaal'	Fl. 100,00
46. Originele pagina 'Hiawata'	Fl. 30,00
47. Originele pagina "Broer Konijn'	Fl. 40,00
48. Filmcel 'Knudde'	Fl. 40,00
49. Filmcel 'Rooie Oortjes'	Fl. 25,00
50. 'Rooie Oortjes' 9 luxe blauw nr. 229/250	Fl. 40,00
51. 'Rooie Oortjes' 10 luxe blauw nr. 85/250	Fl. 40,00
52. Bruce Hawker Luxe Koninkrijk v.d. Hel nr. 205/300	Fl. 40,00
53. Hermann Catalogus van 'Eppo' nr. 116/150	Fl. 100,00
54. Blake en Mortimer Luxe Halssnoer nr. 749/800	Fl. 50,00
55. Buddy Longway Luxe Wilde Wind nr. 308/500	Fl. 30,00
56. Den 6. Luxe 'Prijs der Herinnering' nr. 44/100	Fl. 80,00
57. Legende der dorre gewesten luxe nr. 131/200	Fl. 125,00
58. Wat 'n Klote dag 2 luxe nr. 187/200	Fl. 30,00
59. Jeremiah luxe Julius en Romea nr. 169/700	Fl. 80,00
60. Suske en Wiske : ´Le Fantôme Espagnol´, gekartonneerde Lombard, 1956	Fl. 200,00
61. Hergé : ´Mr. Mops´, 8 gags in agenda ´Au bon marché´ (1932!); kaft ontbreekt	Fl. 280,00
62. Panda : doosje aardappelzetmeel uit de jaren vijftig (product versteend, doosje intact)	Fl. 40,00
63. Suske en Wiske & Bessy reclame in krantje van ´De Vlijt´uit 1957	Fl. 40,00
64. Wonderland : bundeling nrs. 1 t/m 12 van het weekblad, uit 1949	Fl. 30,00
65. Jan Bosschaert : ´Felix Holmes&Docter Catson´, in folder ´Energie voor u´	Fl. 15,00
66. Willy Vandersteen : affiche ´45 jaar tekenaar´ (Temse 1987), nr.92/200, gesigneerd	Fl. 85,00

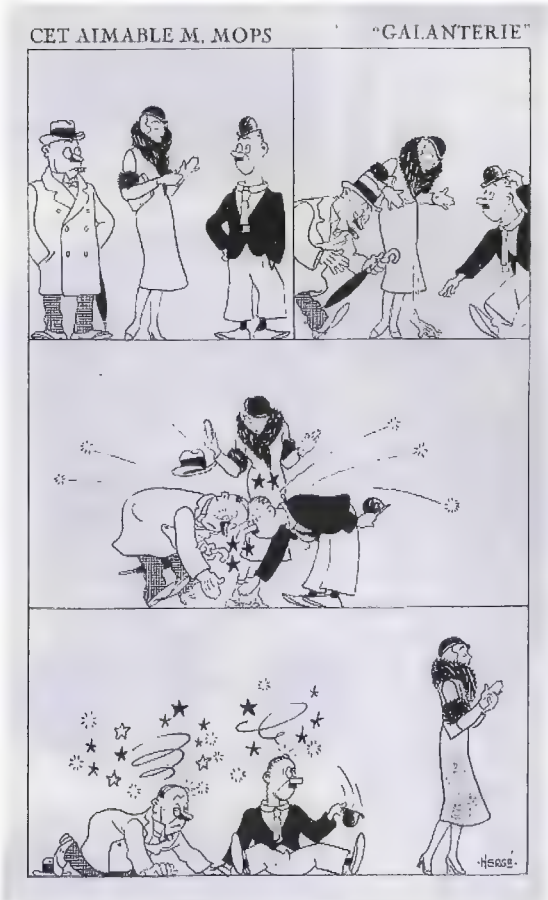

61.

Voor de lees- en vertelselavonden
HET VLAAMSE SPROOKJESBOEK
door
M. DE MEYER
Het grote Vlaamse lees- en vertelselboek
320 Bladzijden, 120 tekeningen.
Gebonden, kloek formaat : 150 fr.
« Een boek voor het huisgezin; 'n uitgebreide verzameling Vlaamse sprookjes en volksvertellingen. Ze vormen één bron van vele vreugden voor huisgezin en haard, als we niet de laatste snuifjes nezitten maar rustig in eigen familiekring willen genieten van eigen aard ». (Boekengids).
SUSKE EN WISKE
DOOR WILLY VANDERSTEEN
Laatst verschenen albums :
— DE IJZEREN SCHELVIS 39 fr.
— DE KLEPPENDE KLIPPER 39 fr.
— DE STRAATRIDDER 39 fr.
— DE BRULLENDE BERG 39 fr.
— DE SPOKENJAGERS 39 fr.
— DE SNORRENDE SNOR 39 fr.
— DE STEMMENROVER 39 fr.
— DE MOTTENVANGER 39 fr.
— DE SCHAT VAN BEERSEL (in vier kleuren) 55 fr.
— HET GEHEIM DER GLADIATOREN (in vier kleuren) 55 fr.
— DE GEZANTEN VAN MARS (in vier kleuren) 55 fr.
Spaar voor deze plezante albums, of vraag ze ten geschenke voor uw verjaardag, uw feestdag of als ge eens goed uw best hebt gedaan. En vergeet niet ze te vragen aan die goede St Niklaas!
VOOR ALLE KINDEREN DIE GRAAG LACHEN !
DE AVONTUREN VAN
BESSY
Studio W. Vandersteen
* De helden van deze beeldverhalen zijn de jonge Andy, die met zijn ouders temidden der Indianenstammen verblijft, en vooral zijn goede, trouwe gezel BESSY.
* Reeds verkrijgbare albums :
WAPITI CANYON 25 fr.
DE ANGST VAN BESSY 25 fr.
HET GEVAARLIJK KONVOOI 25 fr.
DE SPOOKHENGST 25 fr.
DE ZWARTE PRINS 25 fr.
DE ZWIJGENDE GETUIGE 25 fr.
DE KLOPJACHT 25 fr.
DE GEVANGENE DER WITCHINOKS 25 fr.
DE WRAAK DER TECONTAS 25 fr.
HET TEKEN VAN DE GROTE GEEST 25 fr.
DE VERBODEN JACHT 25 fr.
DE WEERWRAAK 25 fr.
DE KONING VAN DE NACHT 25 fr.
DE HONGERSNOOD (1 november) 25 fr.
GOEDHEID — KAMERAADSCHAP — TROUW
N. V. STANDAARD — BOEKHANDEL
ANTWERPEN — BRUSSEL — GENT — LEUVEN — LEOPOLDSTAD
Verkrijgbaar in alle boekhandels.
16
Drukkerij « De Vlijt », Nationalestraat 46, Antwerpen.
1 - 2 EN 3 NOVEMBER 1957

63.

Koffie Klets

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!

De zaak Anne Goscinny versus Morris is uitgesproken in het voordeel van Morris. De claim van dochter Goscinny op de auteursrechten voor de Lucky Luke's die haar vader schreef, werd door de rechter ongegrond bevonden. Goscinny schreef namelijk slechts scenario's voor een deel van de albums en bovendien maakte Morris de eerste tien albums helemaal alleen. Dat was voor de rechter voldoende om te oordelen dat Lucky Luke een echt authentiek Belgisch product is.

***

Uitgeverij **Lefranq** gebruikt niet langer zijn eigen naam op de nieuw verschenen uitgaven. Wie aandachtig kijkt ziet nu *Miklos* staan in de plaats. Ook deze firma kampt al een tijdje met problemen bij verdeel- en uitgavebeleid. Spijtig.

***

Broeva, Haro op 7 februari 1998 was het precies 60 jaar geleden dat **Donald Duck** zijn eigen krantestrip kreeg. De eerste aflevering verscheen op 7/2/1938 in diverse Amerikaanse kranten. De lezers vonden het prachtig en zo bleef de strip dagelijks verschijnen. Schrijver Bob Karp en tekenaar Taliaferro maakten de strip met veel plezier. Ze hebben het dan ook tientallen jaren volgehouden. Carl Barks maakte het stripje later legendarisch door de creatie van Duckstad en zijn bewoners.

***

Casterman brengt in zijn uitgavefonds vertalingen van uitgever **Vents d'Ouest.** Mooi verzorgd werk in een prima vertaling. Even opnoemen. Laat de prijs geen beletsel zijn. **Rochel** 1*: De laatste mens op aarde,* hoe eenzaam het lot van de eenzame sterveling tussen al die gedrochten,... Hc, prijs 450 fr, van de hand van Kheridine & Gratien.
Griffin Dark 1: *Het Pact,* Crisse, scenario(*Kristallen Zwaard, Loretta en Harpij)* en Stanley voor de tekeningen. Best een winterjas aantrekken bij lezing. Een felle kou straalt je tegemoet. Hc, prijs 450 fr.

***

Stripdetective **Carland Cross,** verschenen in de *Collectie Avonturen* van uitgeverij Lefranq, is nu iedere zaterdag om 18.00 uur op Ketnet te bekijken als animatieserie en dit sinds 6/12/97.

***

Na het succes van de eerste **Gentse stripveiling** op 18/10/97 volgt op 16/5/98 de tweede editie. Voor meer informatie: Nederkouter 8, 9000 Gent of telefoon 09/2240147.

***

New Drivers magazine, een uitgave van brandstofverdeler Fina, brengt in zijn nummer 8 van november 1997 een bijlage over auto en strips, onder de noemer: ***Toen de auto's nog een ziel hadden.*** Uitgave: Fina Belgium, Didier Demaeght, Handelsstraat, 1040 Brussel.

Op 12/12/97 werd een nieuwe rechtszaak aangespannen tegen het weekblad *Humo.* De reden: tussen 1991 en 1994 verschenen vier ludieke parodiecovers van **Kuifje**, van de hand van een bekende tekenaar trouwens. De weduwe Hergé kon er niet om lachen en stapte - vermoedelijk uit gewoonte- naar de rechter. Vorig jaar werd Humo door de rechtbank van eerste aanleg veroordeeld tot het betalen van een half miljoen schadevergoeding aan de Stichting Hergé. Het weekblad legde zich hier niet bij neer, met het gekende gevolg.

***

Humo vierde trouwens onlangs een bijzondere verjaardag: het 3000ste nummer rolde van de persen.
Aan dit extra feestnummer werkten enkele goeie tekenaars mee, zoals natuurlijk Ever Meulen en Joost Swarte, maar er was ook een gelegenheidsstrip van **Marvano**, die hoofdredacteur Guy Mortier eventjes laat optreden in het jaar 3000. Dit levert ons een exclusief kortverhaal op van twee platen, in de reeks Dallas Barr.

© *Marvano-Haldeman-Dupuis*

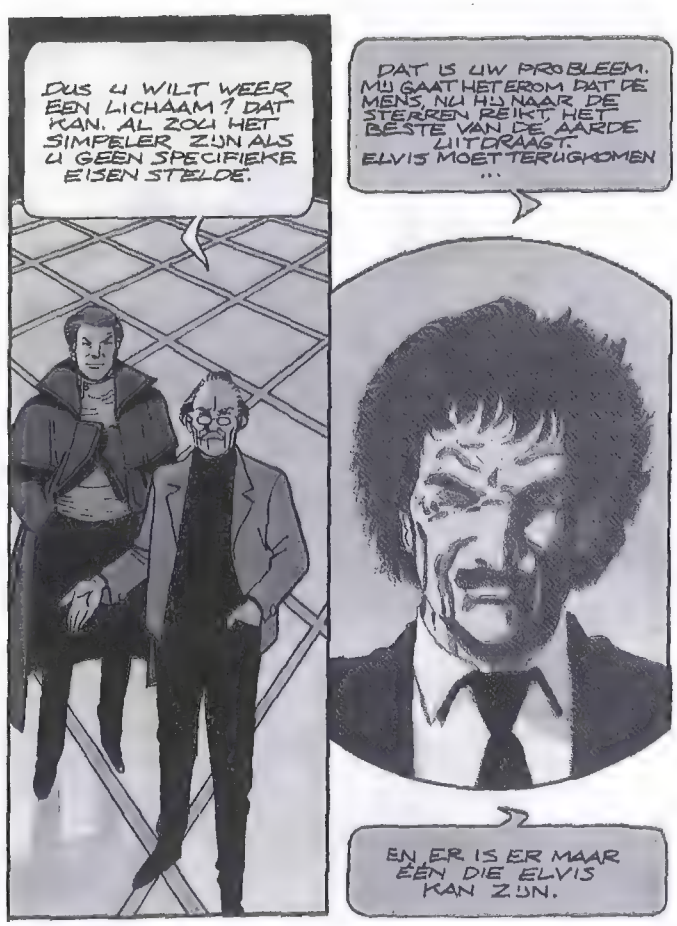
DUS U WILT WEER EEN LICHAAM? DAT KAN. AL ZOU HET SIMPELER ZIJN ALS U GEEN SPECIFIEKE EISEN STELDE.
DAT IS UW PROBLEEM. MIJ GAAT HET EROM DAT DE MENS, NU HIJ NAAR DE STERREN REIKT, HET BESTE VAN DE AARDE UITDRAAGT. ELVIS MOET TERUGKOMEN ...
EN ER IS ER MAAR ÉÉN DIE ELVIS KAN ZIJN.

Uitgever Talent is weer niet te stoppen. Nieuwe reeksen volgen elkaar zo vlug op dat ze je letterlijk de adem afsnijden. Even opnoemen.
Bölox 1 : *De prins-krijger,* Mercier, Seiter en Pillot.
Rare rijdieren, triestige trollen, een prachtige prinses, kortom de gewone gekende reutemeteut. Serie 500, hc 500fr., vertaling van Delcourt Editions.
De vierde macht, one-shot, tekeningen en scenario Juan Gimenez. Gimenez heeft een voorkeur voor avonturen die zich afspelen in de ruimte en is tevens de tekenaar van *De Metabaronnen,* op scenario van Jodorowsky(Arboris). Serie 500, hc 500fr., vertaling van Les Humanoïdes Associés.
Vuurboot 1: *De Zoutebloem/ 2:Ahez,* scenario Gibelin en tekeningen Heloret. Een magisch avontuur in de stijl van Tolkiens *In de ban van de ring.* Wel meer hedendaagser gericht, het speelt zich af in Bretagne aan het begin van deze eeuw. Gibelin is tevens tekenaar en scenarist van de serie *Lichten van de Amalou* (Uitg Oranje) en *Schaduwland* (Talent). Serie 500, hc 500fr, vertaling van Glénat.
Tekenaar Mitton is net als zijn uitgever, niet te stuiten. Na *Vae Victus, Barbaren* en *Schipbreukelingen* nu ***Quetzalcoatl***. De Spanjaarden op stap bij de Azteken omstreeks 1525. Titel*: Twee Maïsbloemen,* sc 260 fr. Vertaling van Glénat.
Ridder Walder 1: *De gevangene van God,* Jeanine Rahir. Verhaal over en met Teutoonse ridders die het geloof verdedigden met het zwaard in de hand. Ja, ja dat kennen we. Serie 500, hc 500fr., vertaling van Glénat.
Last but not least: **Het derde testament 1**: *Marcus* van Dorison en Alice. Deze serie gaat vier albums beslaan en wordt aangekondigd als Catholic Fantasy, zich afspelend in de duistere middeleeuwen. Serie 500, hc 500fr., vertaling van Glénat. Topper in Frankrijk.
Alle albums in hc verschijnen binnen X-tijd in sc.

***

Uitgever Glénat brengt een nieuwe zesdelige serie van de Belg Viviane Nicaise op de markt. Op scenario van Jean Dufaux kan het verhaal zeker niet meer stuk. ***Maanbloed*** heet de serie, die reeds in 1992 verscheen in de Franse taal. Hc 459fr.

***

Zij die houden van absurde tekeningen en dito humor kunnen genieten van dr **Molotow 5**: *De vallei der fluitende trilobieten.* Tekeningen en scenario van Marcel Ruijters, uitgeverij De Schaar, sc 250fr.

***

Ver van ons bed maar het zou ons ook kunnen overkomen. In Japan mag de populaire tekenfilmserie ***Pokemon*** niet meer uitgezonden worden. De tekenserie vertoonde zulke felle lichtflitsen dat meer dan 700 kinderen onwel werden. Gezichtstoornissen, krampen, en eleptische aanvallen waren het gevolg. Vooral kinderen tussen 5 en 15 jaar zijn gevoelig voor deze flitsen. Een onderzoek werd ingesteld, maar resultaten moeten niet te vlug verwacht worden.

***

Wonderland Half Vier Productions brengt een heruitgave van het sprookjesachtige duo **Roze Bottel** en Duifje Vleugelslag van tekenaar Dany en scenarist Greg. Het betreft de twee eerste verhalen in sc voor de prijs van 225 fr. Naar verluidt zouden nog 2 nieuwe verhalen aan de serie toegevoegd worden. Wonderland brengt ook *Muzungu: Sluipend gif* van de hand van Jeroen Janssen. Het verhaal speelt zich af in Rwanda en vertelt hoe de genocide is kunnen ontstaan. Het verhaal kan gelezen worden als een waarheidsgetrouw document. Hc 425 fr.

***

Voor snelle beslissers zijn er opmerkelijke strips van tekenaar en scenarist **Mark Hendriks**. Uitgever Rdh brengt in een oplage van 125 exemplaren *Tante Tomoyo,* een verzorgde strip in zwart-wit uitvoering. Mooie linnen hardcover uitvoering voor de ronde prijs van 600 fr. Van dezelfde tekenaar op 50 exemplaren: *Zeebanket 1: Koud vlees* een kortverhaal van voorgaande hoofdfiguur. Dit 8 pagina's tellend verhaal in sc is verkrijgbaar voor 160 fr. Inlichtingen: M. Hendriks-Modern Papier, Pelsterstraat 20 Groningen. Meer info over tekenaar Mark Hendriks vind je in *Stripschrift* nr. 299, jaargang 30 nr 2.

***

Tante post blijft de stripkoe verder uitmelken. Na de Kuifjes-en Robbedoes-telekaart, valt nu de eer te beurt aan de helden **Blake en Mortime**r van de hand van Edgard P. Jacobs. Oplage 2000 exemplaren in verpakking met illustratie voor de prijs van 895. Te bestellen: Muntcentrum 1000 Brussel, tel 32-(0)2-226.27.17 of prk 000-2055985-70 met vermelding telekaart Blake en Mortimer.

***

Het afscheid van **de Rode Ridder** in de krant het *Nieuwsblad -De Gentenaar* op 24/1/98 was maar minnetjes en luidde ongeveer als volgt: "De 50 jaar oude creatie van jeugdschrijver Leopold Vermeiren, werd gedurende 30 jaar verstript in de krant door studio Vandersteen met als één der belangrijkste tekenaars Karel Biddeloo. De Rode Ridder neemt geen afscheid maar zet met opgeheven zwaard het avontuur verder". Volgens de verantwoordelijke op stripbeleid voldeed de reeks niet meer aan de lezersnormen, te stereotiep verhaal en geen verdere ontwikkeling in de loop der jaren (de albumverkoop schommelt tussen 50000 en 55000 exemplaren). De krant koos nu voor een contrakt met Dargaud voor één Blueberry-verhaal. Blueberry als krantestrip, dat is toch ook niet *het van het*.

***

Het bronzen **Suske en Wiske standbeeld** dat prijkt in Heide-Kalmthout krijgt er broertjes en zusjes bij. Ze zijn verkrijgbaar in een bronzen oplage van 500 exemplaren met bijhorend album. Prijs 9000 fr, hoogte van het beeldje 28 cm. Te bestellen: Galerie Mas, Kapellensteenweg 272, 2920 Kalmthout. Tel:(0032)(03)/666.27.26.

***

Wat men al niet doet om het Vlaamse lied te promoten. Tijdens het programma *Tien om te zien* kan men uit vijf nieuwe singles een joker aanduiden, die de week erop terugkeert in het programma. Op 11/2/98 konden de bellers voor dit item 5 pakketten winnen van vier ingekaderde covers van **Suske&Wiske** albums met bijgeleverd echtheidscertificaat, tevens vijf albums uit de Klassiekreeks. Titels: *De duistere diamant, De zwarte zwaan, De texasrakkers, De zonnige zageman* en *De gouden cirkel.*

***

Casterman kondigd aan voor mei: **Dokter Zwitser**, *Het mysterie van de verdwenen tuinkabouters.* Kijk maar snel of jouw kabouter de tuin nog siert. Sc 195fr. Wasterlain in topvorm, beter dan Sarah Spits. Verder de nieuwste **Kobe de Koe** met als titel: *De papieren tijgers.* De Moor en Desberg op hun best. Sc. 195 fr.

***

Gedurende 3 achtereenvolgende vrijdagavonden heeft *Canvas* (vroeger TV 2) de **Steenfort**-saga uitgezonden. Gaat er een belletje rinkelen? Het betreft hier de verfilming van de strip *Meesters van de gerst, scenario Van Hamme.*

DOSSIER

De voorzichtige Vandersteen

Deel 4

De geheimzinnige schuilnamen

Op het einde van de jaren veertig verwerkt Willy Vandersteen delicate politieke onderwerpen in de verhalen van Suske&Wiske. Wat hebben deze politieke thema's (de repressie van collaborateurs, de Koningskwestie) gemeenschappelijk? Het gaat telkens om de nasleep van de Tweede Wereldoorlog. Voor verder onderzoek moeten we onszelf dus terug in de tijd flitsen naar die dramatische periode. Zo belanden we in 1940.

Wil

De jonge Willy Vandersteen is ambitieus : hij wil het maken en droomt van een carrière als zelfstandig tekenaar. Vanaf 1941 aanvaardt hij verschillende opdrachten en gaat hij illustraties verzorgen voor diverse uitgevers. Bekend zijn de coverillustraties voor uitgeverij Ignis en de strips van *Simbad de zeeroover, Tori* en *Lancelot* voor het jeugdblad *Bravo!*. Vandersteen signeert in die tijd zijn eigen creaties steevast met het pseudoniem WIL, van Willy. Je kan stellen dat Vandersteen zich met voornoemd tekenwerk stilaan een reputatie opbouwt, en zich met deze publicaties in de hand aan ge- ïnteresseerde uitgevers kan voorstellen. Voor een beginnend tekenaar is naambekendheid natuurlijk een grote zorg : hoe zorg ik ervoor dat mijn naam een begrip wordt?

Mik tegen de Nazi's

Het is dan ook vreemd dat Vandersteen vanaf eind 1944 illustraties en strips gaat maken voor *Franc Jeu* onder een ander pseudoniem, MIK. De franstalige tekenaar WILL(y Maltaite) was toen nog niet bekend, dus kan een mogelijke naamsverwarring geen rol gespeeld hebben. *Bravo!* was in die tijd trouwens vooral een franstalig blad (*zie magazine ...*), en WIL / Vandersteen was dus al bekend bij franstalige striplezers. De plotse verandering kan toch niet gunstig geweest zijn voor de naambekendheid van de tekenaar? In de latere loopbaan van Vandersteen duikt MIK nooit meer op.

Waarom koos Vandersteen voor een schuilnaam? We hebben een vermoeden.

De bevrijding

Brussel en Antwerpen worden bevrijd door de Geallieerden op **3 en 4 september 1944**. Onmiddellijk werpt de uitgever "Les éditions Franc Jeu", zeer anti-Duits gezind, zich met volle overgave in de bevrijdingsroes. Hij geeft magazines uit waarin de oorlogsgruwelen van de Nazi's aangeklaagd worden. De geallieerde bevrijders worden bejubeld, flink wat gal wordt uitgespuwd over Nazi-Duitsland. Voor het jeugdblad *Franc Jeu* maakt Vandersteen enkele mooie covers en twee propagandastripjes : *Sam et Bill aux Phillipinnes* (over de Amerikaanse helden) en *Floch et Flache tiennent le maquis* (over het verzet). In het eerste nummer vinden we op **21 october 1944** de eerste stroken van *Floch et Flache* . Hieruit blijkt meteen dat de moffen en de collaborateurs de slechten zijn in het verhaal (*afbeelding onderaan*).

Niets aan de hand, zal u zeggen, de oorlog was voorbij, de Geallieerden hadden het gehaald en de Nazi's waren verslagen. Ja, zo zien wij het nu vanuit onze makkelijke stoel, wij kennen immers het verloop van de geschiedenis, maar in october 1944 was de definitieve afloop nog helemaal niet zeker. In Nederland werd het aanvankelijk enthousiasme op **17 september 1944** in de kiem gesmoord door het mislukken van operatie Market Garden (verfilmd als *Een brug te ver*). Nederland bleef nog een hele tijd bezet, en er volgden represailles tegen de bevolking die zich al in een feestroes bevond. In de Ardennen braken de Duitse troepen op **16 december 1944** ei zo na door de geallieerde linies, in de richting van Antwerpen. Wallonië zou slechts in februari 1945 definitief bevrijd worden. Op de cover van Franc Jeu tekent "Mik" op **6 januari 1945** Stalin, Roosevelt en Churchill, die de lezers een voorspoedig 1945 wensen *(afb. pag. 20)*. Gewaagd allemaal...

"HIER RADIO LONDEN... PERSOONLIJKE BOODSCHAP... 2 HARINGEN + 4 BANANEN = 1 FLES GROENE ZEEP"
EEN GEHEIME CODE... DAT WIL ZEGGEN DAT IK DE MOFFEN MOET BELETTEN EEN BRUG OP TE BLAZEN. VOORUIT!

M.a DE MOF... DE ANDERE MAQUISARDS ACHTERVOLGEN ME OMDAT IK WIL COLLABOREREN... ZIJ ZIJN VERSTOPT IN DIE BOSJES. VLUG! SCHIET DAN!
PAN PAN PAN

Wat waren eigenlijk de zekerheden in het leven van de gewone man in die woelige maanden? Voedselschaarste en zwarte markt, al de rest was koffiedik kijken. Het is dus zeer goed mogelijk dat Vandersteen wel zijn opdrachtgever, Franc Jeu, ter wille was met een duidelijke stellingname in een propagandastripje, maar toch zo voorzichtig bleef een pseudoniem te gebruiken, *voor het geval dat "ze" zouden terugkomen...* De collaboratiekrant *Het Algemeen Nieuws* geloofde bijvoorbeeld op 1 september 1944 nog sterk in de Duitse eindoverwinning. In dat geval zouden uitgevers en medewerkers van Franc Jeu natuurlijk opgepakt worden.
Ongeveer hetzelfde fenomeen doet zich voor bij *Perce Neige*, een jeugdblad waarvoor Vandersteen vanaf december 1944 werkte onder de schuilnaam BOBS. "Les éditions Perce Neige" hadden ook een actualiteitenmagazine waarin *les atrocités Allemandes* flink in de verf gezet werden.

De lokroep van Het Avontuur

Duitsland capituleert op **8 mei 1945**. Wie staat plots *op de cover* van Franc Jeu? Willy Vandersteen, die de juichende bevolking tekent. Een Hitler-pop wordt opgehangen, een populair gebruik in die dagen. Vandersteen tekent ondertussen ook al voor de krant *De Nieuwe Standaard*, uitgegeven door nv. De Gids. *Rikki en Wiske* loopt sinds maart in de krant, en Vandersteen werkt al aan een vervolg. De uitgevers van de oude Standaard-krant, die in de oorlogsjaren de collaboratiekrant *Het Algemeen Nieuws* uitbrachten, konden niet anders dan een overeenkomst sluiten met nv. De Gids. Deze uitgever vaart ook een katholieke en Vlaamsgezinde koers, maar

Een "andere" uitgave van Les Editions Franc Jeu: "De achtergronden van een duivelse propangada en zijn bezieler : Dr. Goebbels"

heeft zich niét verbrand en stelt een onbesproken redactie samen. De eerste Suske&Wiske -verhalen die Vandersteen vanaf **20 december 1945** voor de nieuwe krant maakt, zijn avontuurlijk en - opvallend - niet hekelend van toon. Naast het thema "nooit meer oorlog" kruidt Vandersteen Suske&Wiske met de dagelijkse beslommeringen van de krantenlezer : de zwarte markt, de rantsoenering, de belastingen. Bij lezing van de Suske&Wiske Klassiek-albums kan je talrijke letterlijke verwijzingen vinden naar de economische toestand, zowel in *Rikki en Wiske, Op het eiland Amoras, De Vliegende aap, De sprietatoom* als in *De zwarte madam*.
In deze eerste verhalen staan echter géén politieke statements. Vandersteen beleeft op dat moment zijn creatiefste periode. Hij wil goeie verhalen brengen en verkopen, en moet duidelijk geen politieke commentaren inlassen in de strip om dat met succes te doen.
Vandersteen maakt voor zichzelf in deze dagen snel een (zeer korte) biografie, die in alle vroege interviews steevast herkauwd wordt en waarin zeer vaag gedaan wordt over zijn tekenwerk tijdens de oorlog. Over bladen met "problemen" zoals *Bravo!, Winterhulp* en *De Illustratie* wordt gezwegen.

Links, Rechts

Na deze voorzichtige periode komt er een duidelijke evolutie in de houding van Vandersteen wanneer de "oude" Standaard-krant weer uit zijn as verrijst op **1 mei 1947**. De krant wordt een toevlucht van Vlaamsgezinden, en zowel onder redactieleden als lezers zijn heel wat mensen te vinden die tijdens de oorlog "fout" waren. Onmiddellijk ontstaat een concurrentieslag tussen kranten De Nieuwe Gids (de nieuwe titel van De Nieuwe Standaard) en De Standaard. Vandersteen besluit tot de overstap : *De Koning drinkt* staat nog in beide kranten, maar vanaf *Prinses Zagemeel* verschijnen Suske&Wiske exclusief in De Standaard. Plots gaat Vandersteen ook meer hekelende politieke commentaren in zijn verhalen verwerken: de repressie (*De Bokkerijder, De Mottenvanger,* 1948) en de

Het Besloten Land
trading cards
verzamel ze!
1 : bruin
2 : rood
3 : geel
4 : blauw
D.I.Y. - CARD 5
Strips · Comics · Cool Media ·
Parijsstraat 16 · LEUVEN · 016/22.58.40

INKOOP VERKOOP
Alle nieuwe strips & 2de hands
Antiquariaat - Specials - Luxes
BUDDY'S
STRIP SPECIAALZAAK
Gespecialiseerd in uitverkochte strips
MEIR 125
1 ste verdieping
Antwerpen
Tel (03) 232 16 31
Tel=Fax (03) 480 68 60
Open elke dag van 10.30 tot 18.30 uur
Zondag gesloten

Plouvier A. - Mahy C.
Boek- en Papierhandel
PHILBO
Speciaalzaak STRIPS
J.B. Nowélei 52 - 1800 Vilvoorde
Tel. 251 91 86 / Fax. 253 45 94
HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630
Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

"Dick Bos"
Strip speciaalwinkel & Antiquariaat
In- en verkoop van nieuwe, gebruikte
en antiquarische stripverhalen
Junolaan 2
3054 PW Rotterdam-Hillegersberg
Telefoon & faxnr : (0031)(0) 10-4613147

STRIPSPECIAALZAAK-COMIC SHOP
DE STRIPKEVER
STRIPS COMICS GADGETS
EN COOL MAGAZINES
Bruulcenter, Bruul 79, 2800 Mechelen tel/fax: 015/21 76 05

STRIPWINKEL ALEX
GITSCHOTELLEI 88 – 2600 BERCHEM
TEL: 03/236.25.40 – FAX: 03/236.84.02
Openingsuren : Ma – Don 12.00u tot 18.00u
Vrijdag 12.00u tot 19.00u
Zaterdag 10.00u tot 18.00u
* Nieuwe strips –20% met klantenkaart.
* Spaaractie gratis genum. + gesign. prenten met oa:
⁂ Hermann (Jeremiah)
⁂ Kas (Hans)
⁂ Renaud (Jessica Blandy)
⁂ Dany (verschijnt in de maand juli)
* Maandelijks signeeractie met internationale tekenaars
⁂ 6 & 7 juni SIGNEERWEEKEND
(met min. 6 tekenaars per dag)
* grote keuze in 2de hands en 1ste drukken
Wens je regelmatig een berichtje te ontvangen over onze aktiviteiten en/of uitgaven, stuur ons je gegevens.

(vervolg van pagina 19)
Koningskwestie (*De Koning drinkt, Lambiorix, De stalen bloempot,* 1947-1950) komen uitvoerig aan bod.
Ja, goed, denkt u, dat was toen nieuws, het was brandend actueel? Welnee, al deze zaken zijn op dat moment *al meer dan twee jaar oud*. De straatrepressie tegen collaborateurs start al in **september 1944**. Het Ministrieel Besluit van **24 november 1944** legt uitgevers die collaboreerden een publicatieverbod op, met werkloosheid voor de journalisten als gevolg. Leopold III bevindt zich sinds **april 1945** in Zwitserland met de Koninklijke familie. Onmiddellijk brandt in de Belgische pers een polemiek los over de terugkeer van de Koning, die niet meer zou luwen tot de zaak besloten werd in 1950. In **juli 1945** is er al een debat in het Parlement waarbij de socialistische Eerste Minister Van Acker rechtsreeks in de aanval gaat tegen Leopold III.
Zelfs als we veronderstellen dat Rikki en Wiske al eind 1944 getekend werd, dan blijft er toch voldoende ruimte voor politieke commentaren in de verhalen *Suske en Wiske op het eiland Amoras, De Vliegende aap, De sprietatoom* en *De zwarte madam,* die in de krant verschenen tussen 20 december 1945 en juli 1947? Waarom duiken die politieke thema's dan pas op in de Suske&Wiske -verhalen voor De Standaard-krant, vanaf augustus 1947? Is het de invloed van de nieuwe werkgever? Dat lijkt logisch. De politieke standpunten van de krant worden verwerkt in de verhalen van Suske&Wiske.
Nu is een vreemde vaststelling onvermijdelijk : voor *Franc Jeu* tekent Vandersteen pro-Geallieerden en anti-collaboratie, voor De Standaard levert hij kritiek op de Geallieerden en op de repressie van collaborateurs (*zie de vorige afleveringen*). Tussen deze zwart/wit ommezwaai verloopt minder dan drie jaar! De vraag groeit of Vandersteen wel een echte politieke mening had?

Vandersteen politiek of a-politiek?

In een interview uit 1994 vertelde Peter Van Hooydonck ons over Vandersteen : *"Hoe meer mensen ik gesproken heb die hem goed gekend hebben, hoe meer me duidelijk werd dat hij zelf volledig a-politiek was... Hij was volledig gedesinteresseerd in alles wat politiek was..." (magazine nr. 19, pag. 7).*
Wat moeten we hiervan denken? Je kan inderdaad moeilijk beweren dat politiek een belangrijk thema is in het hele oeuvre van Vandersteen. De meeste verhalen - en wellicht de beste - gaan helemaal niet over politiek. Neem nu de Blauwe Reeks. Vanaf 9 september 1948 loopt *Het Spaanse spook* in Kuifje, gevolgd door zeven andere verhalen. Opvallend is de totale afwezigheid van politiek (uit den boze in het nieuwe blad als gevolg van de oorlogsperikelen van Hergé). Iedereen kan vaststellen dat Vandersteen geen politiek thema nodig had om een goed verhaal te vertellen. Meer nog : de verhalen die als eerste bij hem opborrelen, ook de meest spontane trouwens, zijn zonder meer schitterende humoristische avonturen.

De opdrachtgever(s)

OK, het zou Vandersteen dus allemaal niet interesseren, maar toch verwerkt hij in de jaren veertig bewust de binnenlandse politiek in de verhaallijn van Suske&Wiske. Het blijft niet bij de typische commentaren in de dialogen, die je in elke goede krantenstrip aantreft. Vandersteen gaat veel verder en kiest zonder omwegen partij voor rechts katholiek Vlaanderen *(zie de vorige afleveringen).*
De conclusie kan dan zijn : Vandersteen had er bepaald geen moeite mee "in opdracht" te werken. Is de opdrachtgever politiek gematigd? Dan tekenen we gewoon spontane, plezante avonturenverhalen Had de opdrachtgever graag een flinke portie politiek gehad? Dan verwerken we wel het repressie-thema en de Koningskwestie in Suske&Wiske. De Provincie Antwerpen wil graag een reclamestrip? Goed, dan maken we wel eventjes een reclamestrip (*De rammelende rally* en ontelbare afstammelingen). Het is kenmerkend voor de carrière van Vandersteen en het geldt ook vandaag nog : strips zijn geen kunst, strips zijn te koop. Principes zijn bijzaak.

Forrest Gump

Toch moeten we bij deze voorstelling een kanttekening maken. Het is best mogelijk dat Willy Vandersteen niet bijzonder geïnteresseerd was in politiek. Wij kunnen hem ons echter niet voorstellen als een soort Forrest Gump, aan wie de geschiedenis voorbijtrekt als wolken op een zonnige zomerdag. Zo´n naïeve duif was Vandersteen toch niet? Kijk maar naar de scherpe analyse van de menselijke zwakheden die zijn strips zo geniaal maakt. Vandersteen ként in 1947 het collaboratieverleden van de Standaard-krant. Hij kon ook bij De Nieuwe Gids gebleven zijn, een meer neutrale, maar evengoed Vlaamse en katholieke krant. Toch kiest hij bewust voor de rechtse krant met een zwart verleden.
Heeft Vandersteen de politieke Suske&Wiske-verhalen als een *verplichte oefening* gemaakt, uitsluitend in opdracht? Daar zijn ze volgens ons net wat te geïnspireerd voor, echt "Vandersteens". Veel waarschijnlijker is dat hij die verhalen wel met overtuiging gemaakt heeft. Door de problemen met de uitgave van verschillende Suske&Wiske-verhalen in album leerde Vandersteen echter snel dat politieke onderwerpen alleen verkopen aan een beperkte groep gelijkgezinden. Dat in het testament van de tekenaar bepaald wordt dat alles kan in de successtrip, behalve religie, seks en ***politiek***, is dan ook geen toevallige waarschuwing, maar één die gebaseerd is op slechte ervaringen tijdens en na WOII. *(wordt vervolgd)*

alle afbeeldingen: © Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Reclamestrips inzicht !!

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (NI:) 003258512302

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Reclamestrips?

Iedereen kent ze wel, de kleine of grote boekjes die je gratis bij wasverzachters, cosmetische producten of soep in blik krijgt. Die stripjes zijn meestal leuk gemaakt, want ze moeten zo verleidelijk mogelijk zijn om de argeloze comsument tot kopen aan te zetten. Er zijn weinig tekenaars die nooit reclamewerk gedaan hebben. Sommigen hebben meer brood gezien in reclamewerk dan in het maken van eigen strips, anderen hebben na het publicitair werk de weg naar een eigen carrière gevonden, denk maar aan Berck, Vance, Hermann en zovele anderen.

Door de jaren heen verschenen heel wat stripparetjes als reclameuitgave, ook van bekende helden als Asterix, Lucky Luke of Suske en Wiske. Normaal verschijnen dergelijke boekjes niet in de gewone stripreeks, maar gaat het om een éénmalige oplage. De echte fans willen dat boekje natuurlijk in de boekenkast stoppen bij de andere albums van hun held(en).

De club

Informatie over dit soort uitgaven is erg schaars. Uitgevers en producenten kondigen zo'n uitgave niet maanden vooraf aan, omdat in de concurrentiestrijd natuurlijk het verrassingselement een belangrijke rol speelt. Op het moment dat een liefhebber hoort over een interessante uitgave, een locale actie in België of Nederland bijvoorbeeld, kunnen al maanden verstreken zijn. Ondertussen kan de voorraad al uitgeput zijn, of peperduur geworden op de gespecialiseerde markt. Daarom besloot Jean-Pierre Legein, als lid van Brabant Strip, enkele jaren geleden een gespecialiseerde club op te richten die zich met de studie van de reclamestip zou bezighouden: *de Reclamestripclub*. **Je kan gratis lid worden, als je lid bent van Brabant Strip.** Want er is meer, veel meer dan stripjes alleen. Er zijn poppetjes, puzzeltjes, gadgets, foldertjes-met-reclamestrip, reclamestrips in dag- en weekbladen, enz... Ook op gelegenheidsstrips, van scholen, verenigingen, enz... wordt gelet. Wat recent verschijnt, publiceert de Reclamestripclub maandelijks in deze kolommen, onder de rubriek *nieuwigheden*. Daarnaast wordt informatie gegeven over weinig bekende oudere uitgaven die opduiken, of wordt de echtheid van een reclameuitgave getoetst. Alle publicaties worden immers onderworpen aan de "reclametest". Gaat het wel om een echte reclamestrip, of gaat het om een gewoon album dat bij een promotieactie gratis aangeboden wordt?

- De club aanvaardt een strip als reclame"strip" wanneer op één pagina minstens drie omkaderde prentjes staan, met een onderling verband. Zoniet, dan kan het erg mooi zijn, zelfs verzamelenswaard, maar dan spreken we onder stripliefhebbers van een *curiosum*, bijvoorbeeld een geïllustreerd boekje. Dat kan natuurlijk een *reclame*curiosum zijn.
- De echte reclamestrip moet bovendien naam of logo van de "sponsor" vermelden, op de cover, binnenin of achteraan, maar wel gedrukt, dus niet aangebracht met een sticker.
- De beste reclamestrips tenslotte, maar dat is een kwestie van waardering, zijn de verhaaltjes die speciaal voor het product gemaakt werden en er ook over gaan. Een verhaal dat al twintig keer gebruikt werd voor een actie, is per definitie minder interessant.

Uitgaven

Eén keer per jaar wordt een speciaal club-stripalbum uitgegeven, waarop de leden kunnen intekenen. In onze reeks informatieve uitgaven verscheen vorig jaar een interessant boekje met informatie over de verschillende edities van de *Suske en Wiske Stripspecial* en het *Suske en Wiske Weekblad*.

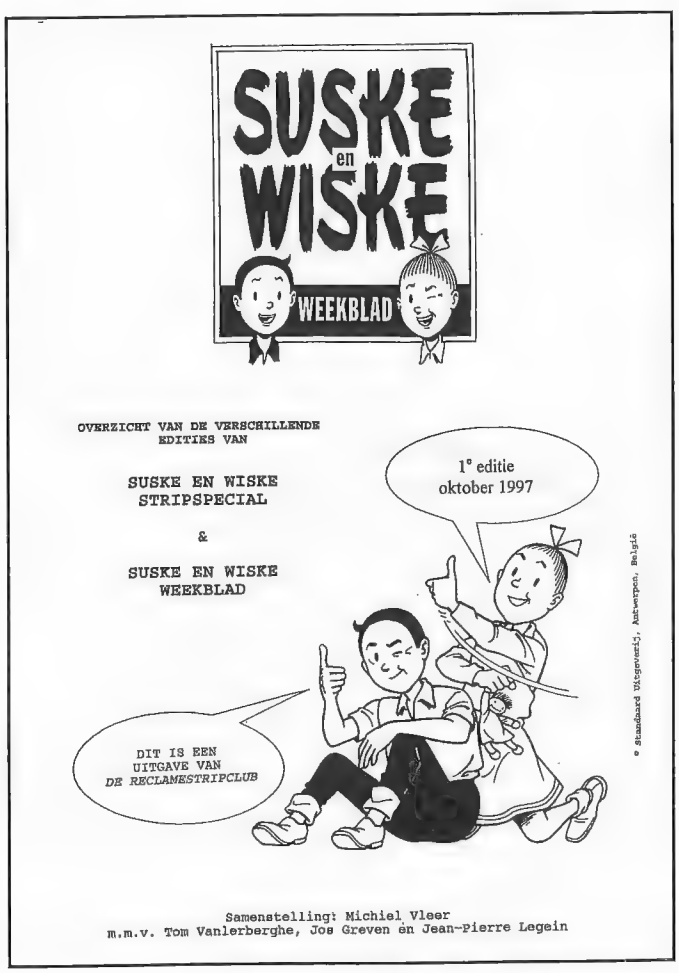
SUSKE en WISKE
WEEKBLAD
OVERZICHT VAN DE VERSCHILLENDE EDITIES VAN
SUSKE EN WISKE STRIPSPECIAL
&
SUSKE EN WISKE WEEKBLAD
1° editie oktober 1997
DIT IS EEN UITGAVE VAN DE RECLAMESTRIPCLUB
Samenstelling: Michiel Vleer
m.m.v. Tom Vanlerberghe, Jos Greven en Jean-Pierre Legein

Nieuwigheden

Januari-februari-maart 1998

Moois van Toon van Driel, Hanco Kolk, Theo van den Boogaard, Jan Bosschaert, Willem Ritsier, Marc Sleen, e.a.

Reclamestrip-albums :

Beckers frikadellen-boekje: bij aankoop van Beckers frikadellen. Getekend door Toon van Driel, zwart-wit mini oblongformaat. (NL)

Bob Dof in het Spiegelkwartier: bij Casanova´s parfum , door Hanco Kolk, uitgave Spiegelkwartier, oplage van 1000 genummerde hardcover exemplaren en er is ook een slappekaft versie.(NL)

Biggles N° 21 "Het laatste konvooi": uitgave ter gelegenheid van de 10° beurs van het Vlaams stripcentrum, oplage 1000 exemplaren. Bij de eerste 150 albums werd een ex-libris toegevoegd en deze zijn uitverkocht. (B)

Mandela: hardcover bij de Oxfam wereldwinkels te koop voor 395 frank. 72 pagina's dik, waarvan het stripgedeelte 55 pagina's in beslag neemt, voorafgegaan door een voorwoord van Nelson Mandela en een geografische kaart. Het boek is wel al in 1997 verschenen. (B)

Novell computerbedrijf: had als relatiegeschenk een stripalbum in een houten kistje met daarop "Express delivery to Internetville", het album werd vergezeld van een Sheriffsster en een begeleidende brief. Vermoedelijk zowel in Nederland als in België.

Jommeke: Hulp-in-zicht, Rode Kruis uitgave (eerste hulp voor 10-12-jarigen), verkocht voor 160 Fr. (B)

Vicky, een les in liefde: uitgave van NFP Vlaanderen in samenwerking met BACOB Bank. Getekend door Cécile Schmitz. (B)

Meer sex dan Liefde: een uitgave van Panorama. Deze verhalen verschenen wekelijks in Panorama onder de titel *Willems Wereld*. Het album kost 8,95 FL. Getekend door Aloys Oosterwijk. (Nl)

Megabijt, een avontuur om je tanden in te zetten: een driehoekige folder van 4 blz. bij Prince, Bruncy en Evergreen. Door 6 stickers te verzamelen kan je het stripverhaal vervolledigen. (B)

XIII "Le jugement": bij Schweppes, beperkte oplage, aan het originele album werden 4 pagina´s toegevoegd. (Fr).

ProxiNews
RUIM EERST JE KAMER OP EN LAAT DAN DE HOND UIT ... DAARNA HAAL JE ME EEN KRANT, 150 GR. SALAMI, EEN PAYRGO-KAART ...
Proximus brengt mensen dichterbij.
proximus

***Proxi*News 4, december 1997:** folder met 1-paginastrip van Jan Bosschaert in kleur over de Kerstman en zijn perikelen met de GSM. (B)

Het licht: 8-pagina folder, geel, ongeveer 10x15 cm., aangeboden door de Evangelische Baptisten Gemeente - Veghel. (NL)

Keetje: een strip van Willem Ritsier, in een huis aan huis folder van de Stip-drogisterijen. Er zijn al 3 folders met een verschillend stripje verschenen sinds 1997. (NL)

Buzzy n°2: wintermagazine van de Lijn. Gratis verkrijgbaar, met 1-pagina strip. (B)

Dis & Co: Droomprins: 1-paginastrip in Halls & Clubs Discothekenmagazine . Verschenen in N° 1 van 1998. Verschijnt 2-maandelijks op 35.000 exemplaren. Scenario: Danny Beyens, tekeningen: Tacke. (B)

Dis & Co: Ad fundum: 1-paginastrip in Zenith Magazine (Eurodiscotheek Gistel), 1ste jaargang N° 4. Verschijnt 2-maandelijks op 38.000 exemplaren, in 4 edities. Scenario: Danny Beyens, tekeningen: Tacke. (B)

ReclameCuriosa :

De Kleine Robbe-sleutelhanger: bij aankoop van een aantal repen Jacques-chocolade (B)

Suske & Wiske: indien je 1 van de 500 genummerde bronzen beeldjes koopt, krijg je ook een genummerd boekje: *Thuis in Heide-Kalmthout* Je leest over de geschiedenis van de Suske&Wiske -beeldjes en over de banden van de stad met Willy Vandersteen. De bronzen beeldjes zijn gemaakt naar het het model van het Suske&Wiske beeld in Heide-Kalmthout (B).

Blake en Mortimer telekaart met chip: de helden van Edgar P. Jacobs zijn nu verkrijgbaar bij de Post. Beperkte oplage van 2000 gen. ex., prachtig verpakt met een exclusieve illustratie van Blake en Mortimer. Deze telekaart van Belgacom kost 895 BEF. (B)

Jommekesmunt: bij de Post, verschijnt in mei-juni 1998. (B)

Guust-figuurtjes : bij de (Waalse?) bakker. (B) *zie artikel in magazine 55.*

Suske & Wiske: kaarsen van ongeveer 13 cm hoog. Naast de kaarsen van Suske & Wiske, Lambik en Jerom *(zie nr.55 van 1998)* bestaat er ook een kaars van Sidonia. Al deze kaarsen zijn te koop bij "Chico" in Nijlen (B) tegen de prijs van 125,- Fr. per stuk.

Jan Bosschaert: bij de 2-maandelijkse rekening van Proximus zit de Proxi-News folder, nummer 5 is ook weer voorzien van een illustratie van Jan Bosschaert.

Marian.

Met medewerking van : Rob Bosman, David Meylemans, Jean-Pierre Legein.

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

Onraad in de ministerraad: in de Volkskrant van 25/11/97. Een 1-paginastrip door Theo van den Boogaard, uitgegeven door de Bovag-Rai voor een beter verkeersbeleid. Ook opgenomen in Stripschrift. (NL)

Nuttige adressen :

- Het Belgisch secretariaat : zie bovenaan pag. 22
- Het Nederlands secretariaat : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen.
- De Reclamestripclub-website op Internet: **http://www.geocities.com/SoHo/Gallery/3536.**
- Tips voor de rubriek *nieuwigheden* zijn welkom bij : M. Lezy, Meulebekesteenweg 63, 8720 Dentergem (B), E-mail : **lezy.marc@ven051.be.**

STRIPwinkel

ATLANTIS

AANKOOP
VERKOOP
ANTIEK

Broekstraat 2 B-9700 Oudenaarde
(100 m. van het station)
Tel & Fax +32(0)55/ 31 81 74

Openingsuren:
Maandag tot donderdag: 17.00 tot 20.00 u.
Vrijdag van 15.00 tot 20.00 u.
Zaterdag van 10.30 tot 19.00 u.
Zondag van 10.30 tot 13.00 u.

Verschenen bij Atlantis in 1997:
- *Schaduwland II* (150 ex.)
- Ex-Libris *3e Testament* (200 ex.)
- Hc. *3e Testament*
(100 ex., genumm. en gesign. prent.)

WONDERLAND
- HALF VIER - PRODUCTIONS

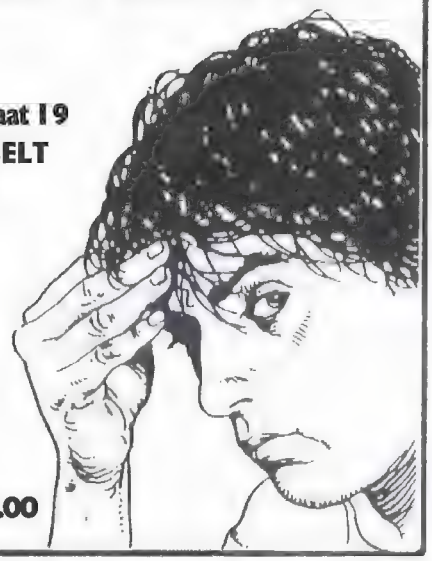

Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
BELGIË

Tel. & Fax :
(0032)(0)11.22.82.00

STRIPWINKEL

GOBELIJN

MAX STRIPZOLDER

Aankoop-Verkoop
STRIPVERHALEN
Nieuw, antiek,
tweedehands, luxe's,
curiosa

Open :
dinsdag en donderdag
van 16 tot 21 uur.

Op 500 meter van de E19
(afrit 10-Mechelen), vlakbij
Maxi-GB Zemst

(0032)(0)15/41.27.99

MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

Verschijnselen

Lugubere sprookjes

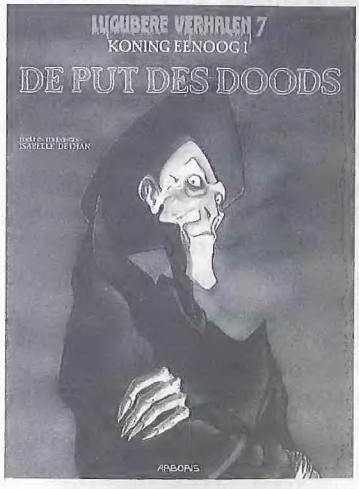

Arboris brengt in de reeks *Lugubere verhalen*, waarvan deel 1 ooit gecreëerd werd door Hermann, een verhaal dat eerder verscheen bij Delcourt in het Frans. Isabelle Dethan brengt een aantrekkelijk geschilderd sprookje over een oude, versleten koning die maar geen troonsafstand wil doen, en zelfs zijn zoons laat ombrengen om zijn eigen leven te verlengen. Vanzelfsprekend krijgt Het Kwaad een belangrijke rol toebedeeld, hier goed vertolkt door de raadsheer van de koning, de markies. Zeven koningszonen zijn al uit de weg geruimd. Als een gier gluurt de raadsheer vanuit zijn ooghoeken naar de troon, doch een zandkorreltje blokkeert zijn netjes uitgekiende plannetjes. De laatste koningszoon werd door de lijfwacht in de put des doods gegooid, doch alle leven was nog niet gevloden uit dit dood gewaande lichaam. De bewoners van de put, lijkenvreters, zijn woedend : een levende prooi lusten ze niet. Gelukkig leidt de put des doods naar een paradijselijke tuin, waar alle pijn en lijden overwonnen wordt en die bewaakt moet worden door het onschuldige meisje Antimea. Op het spoor gekomen van de prins door middel van list en bedrog, opent de raadsheer de poorten van het paradijs. Loopt het wel goed af? Een verhaal met de gruwelklasse van Sneeuwwitje, en dat is dus een compliment. *(PV&Willem)*

Lugubere verhalen 1 : Koning Eenoog 1: *De put des doods*
Isabelle Dethan
Arboris.

Jim Cutlass

Bij Casterman verscheen een nieuw deel in de reeks Jim Cutlass. In 1979 vermaakten Giraud en Charlier zich met *Mississippi River*, over een katoenplantage in het zuiden van de Verenigde Staten in 1859. Blueberry, de eerste succesreeks van beide auteurs, was niet veraf. Dit verhaal was grafisch veel losser getekend met duidelijk meer Moebius-invloeden. In 1991 pas verscheen bij Casterman een vervolg, *De man van New Orleans,* met scenario van Giraud en Charlier. Tekenaar Rossi slaagde er in ongemerkt de lijn van Giraud verder te zetten. Sindsdien verschenen nog twee verhalen van Giraud en Rossi, *De witte alligator* en *Storm over het Zuiden*, en in 1997 kregen we eindelijk deel 5, *Tot de nek*. Een onregelmatig hobbyreeksje van Giraud dus. Toch moet er niet onaardig gedaan worden over Jim Cutlass. In dit verhaal zit de held tot de nek in de str..., letterlijk en figuurlijk, want hij moet persoonlijk een soort metafysisch gevecht aangaan met de witte alligator. Giraud weet in deze reeks zijn beste eigenschappen te combineren : het Moebius-gefilosofeer over de strijd tussen goed en kwaad is best te pruimen wanneer het verwerkt wordt in een verhaal over zompige moerassen, rassenstrijd en voodoo. Jim Cutlass is niet gebonden aan het realisme dat Blueberry met beide voeten op de grond houdt. Er wordt flink wat getoverd en er kan ook al eens gelachen worden. Een prima gedoseerd verhaal dus, met een Rossi in goede doen die je doet vergeten dat niet Giraud zelf de tekenpen hanteerde. *(PV)*

Jim Cutlass 5 : Tot de nek
Rossi & Giraud, Casterman

Blueberry

Toch is er een verschil met de tekeningen van Jean Giraud zelf, dat blijkt weer uit de nieuwe Blueberry, de man die meer vormen aanneemt dan zijn schaduw. Talloze nevenreeksen en tekenaars maken van deze topreeks stilaan een onoverzichtelijke verhalenbrij. Tot *Gebroken neus* (album 21 bij Dargaud) was het allemaal nog goed te volgen. Album 22, *De lange mars* verscheen echter bij Edi-3-BD en albums 23 t/m 28 bij Novedi. Bij Novedi groeiden de flashbacks van *Luitenant Blueberry* uit tot een eerste nevenreeks, *De jonge jaren.* Dan belandde onze held bij Big Balloon Alpen, en ontstond *Marshal Blueberry*, van Giraud en Vance, waarvan sindsdien niet veel meer gehoord werd. Nu is er *Mister Blueberry*, een soloproject van Giraud. Het verhaal speelt zich af in Tombstone, waar we kunnen verwachten dat Blueberry een pint zal drinken met Wyatt Earp bij de OK Corral. Je zal merken dat we ons in het jaar 1881 bevinden, dus net acht jaar voor *Arizona love* (album 29 uit de reeks). Weer een nevenreeks in het verleden? Volgens de titellijst van de uitgever volgt dit album gewoon nà *Gebroken neus*, en albums 22 tot 30 hebben gewoon nooit bestaan! Het zal wel een droom geweest zijn. We houden het er dus maar op dat Giraud zelf door de bomen het bos niet meer ziet en gewoon een goed verhaal wil vertellen. Daar slaagt hij wonderwel in met *Schaduw over Tombstone* (album 23 dus), dat de fans van Moebius én die van Blueberry grafisch zal bevredigen. Het verhaal wordt regelmatig onderbroken door flashbacks. Daardoor wordt de lezer aangezet het een tweede en zelfs een derde keer te lezen, en we weten allemaal dat zoiets alleen de beste stripauteurs lukt. *(PV)*

Mister Blueberry 2 (23) :
Schaduw over Tombstone
Jean Giraud, Dargaud,

Dixie Road

Deel twee van Dixie Road gaat verder langs de weg die het gezin Jones ingeslagen was op het einde van deel één : op de vlucht voor de politie én voor een lynchpartij. Vader Jones is vrijgevig met de poen die hij overhoudt van de "laatste" bankoverval en weldra bevind hij zich weer aan het begin van dezelfde uitzichtloze kringloop. Het herenigde gezin wordt weer gescheiden, maar misschien is er nog een oplossing. De sociale wantoestanden tijdens de grote depressie in de Verenigde Staten vormen het decor voor deze mooi uitgewerkte strip. The American way is de beste, maar is voor een select groepje bestemd, daar komt het op neer. De tekeningen van Labiano en de smaakvolle inkleuring kunnen zeker een ruim publiek bekoren. *(PV)*

Dixie Road 2
Labiano & Dufaux, Dargaud

Gratis zoekertjes.

Schriftelijk meedelen. Altijd adres of telefoonnr. vermelden a.u.b.

GEZOCHT:

* **Kiekeboe**: krantenknipsels uit HLN of Het Volk van Kiekeboeket, De fez van Fes, Villa Delfia, De bende van Moemoe, De spray-historie, De spookfirma, Hotel O, Een koud kunstje, Konstantinopel in Istanboel, De taart, Black-out, De onweerstaanbare man, De come-back van Dédé, De hoofdzaak, Het geslacht Kinkel
  Luc Geyskens, 013/77.47.58
* **Janneke&Stanneke** (B. De Moor) 1989; **Chick Bil** Doorbraak naar het Westen (illegaal 1974); **CISO** 2,3, 5/6,9,26, **CISO STRIPGIDS** 2,3; **Magnum** 45; **Rijperman : Howard Flynn** De aanval & **Witte Ruiter** 5,8; **Stripschrift** 17,45/46, 49/50, 53/54, 65+, 72, 88, 102/103, 125, **OHEE-catalogus**
  Jan van de Ven, Acaciastr. 27, 5931 JS Tegelen (NL) (55)
* **De blauwbloezen** perseditie met hoefijzer en jute zakje; **Biggles** 21 Het laatste konvooi; **Et Franquin créa la gaffe**, N. Sadoul; **Zozolala** 36,37,47,48,51,52,53; **Versus** 1-13, 18,22,29; **De rakker** 5,20,21; **Video-opnames** van Wordt Vervolgd interview Vandersteen&Paul Geerts (1984), In de hoofdrol... Vandersteen (Avro 23/1/87); Ten huize van... Vandersteen (1986) Nicolas Daenens 059/50.58.47 (55)
* **Jommekesbroodsticker** 48, S&W tattoo's Oh-la-la 2,5; S&W kaarten Knorr; S&W postkaarten Stassano; S&W UCB uitgaven en S&W schuifpuzzel Madurodam, ik heb divers ruilmateriaal
  Jos Greven 089/50.31.16 (na 17 uur) (55)
* **Rode Ridder** clubblaadjes, displays, en alles van de KB-Rode Ridder-club
  Paul Lauwers 014/61.71.03
* **Standaard kwartaalfolders** jan/febr/maart 1990; apr/mei/juni 1990; okt/nov/dec 1990; apr/mei/juni 1992; jan/febr/maart 1994 Chris Huybrechts 03/665.16.82
* **Robbedoes** verzamelalbums voor nr.119; Robbedoes en Kwabbernoot 1ste druk voor nr. 18; Franka luxe voor De Blauwe Venus; originele tekeningen van Henk Kuijpers
  Jan Jan Jansen, (0031)(0)33-253.45.03
* **Kuifje** 1ste drukken in goede staat+alle curiosa (puzzels, kaarten, poppen, posters, pins, servies, enz...
  Lybeer Didier 051/30.83.32 (53)
* **Pieper** : wie bezorgt me fotokopies (onkosten vergoed) van de verhalen van "Piet Pieper", verschenen begin jaren '80 in Het Laatste Nieuws, getekend door Fohan (=Hans Fonteyne uit Brugge); Krazy Kat door Herriman, uitg. Eclipse, vol. 2,3,4,5,6 Ben Van Dyck tel/fax: 016/57.10.84 (53)
* **Robbedoes** materiaal jaren '40,'50,'60 : kalenders 1941,42,43,45,46,48 (ook in het Frans); folder Piedboeuf; Renault Junior n°5; doos poppenkastpoppen; geel vlaggetje "Vrienden van Robbedoes-club" in stof; Oude spelen jaren '40 : puzzels, Robbedoes op jacht, Domino, Robbedoes trekt ten oorlog, silhouette op wieltjes; regenboogactie-affiches 1959, 1960; oud promotiemateriaal en catalogi jaren '40-'60; Sprint 42 t/m 49; Risque Tout 50; bundelingen 31,37,41,42,44,46,52,55,57,59,60,82,84,101,102,103,104,105
  Philippe Mouvet, 03/ 827.31.67 (53)
* **Kuifje** wkbl. **49**:37 t/m 52, **51**:1 t/m 52, **59**:38, **61**: 1-20-40, **63**: 44-51; **Robbedoes** wkbl. 799 t/m 809-862-863-864-873 ; **KZV 49**: 48 ; **Wrill** nrs.16-17-18-19-20-21-22-24-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-77-81-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-138-139-140-141-163> ; **PumPum** alle jaren met Kresse, Toonder en Dulieu ; **Mickey Mag.** nrs: 313-314-325-326-329-359-469> ; Alles op het gebied van Paulus de Boskabouter in tijdschriften en damesbladen.
  Willem in't Hout, Ketensedijk 27, 2902 LA Capelle aan den IJssel (NL), tel: 010-4517605
* **Het plezante cirkus 1,2** en **De vrolijke bengels 1,2** ; **Bravo** losse nummers 7°jg. nrs 5,6,12,13,14,15,23,24,26, 27,32,41,42,44,45,46,48,49,50,52 ; **Ons Volkske** albums 10, 28, 29 ; **Ohee** 15,34,99 ; **Robbedoes** nrs.1155,1156,1159,1163,1164,1170,1174,1175,1180, 1197, 1198, 1201, 1205,1206, 1208, 1271,1300,1321,1327,1328,1343,1346,1355,1356,1361,1363,1365,1368, 1384,1576.
  Ruilen kan Patrick Vranken 052/30.50.40.
* **Reclame:** Volgende strips graag ter inzage, nog liever te koop: *De Mierenpatroelje. De Casbah tiran* (uitgeverij Atlas), *Mot en de Buizobiel* (Diligentia), *Postzegels verzamelen met Suske en Wiske. De macabere Macarales* in luxe roodlinnen kaft (Pro Post), waarschijnlijk bestemd voor de medewerkers van de Post en *De geschiedenis van de electriciteit Reddy Kilowatt* (EBES). Jean-Pierre Legein 058/51.23. 02

TE KOOP/RUILEN:

* **Robbedoes** jaar 1957 ingebonden; nrs. 1200-1260 ingebonden in twee banden
  Jan Jan Jansen, (0031)(0)33-253.45.03
* **Eppo** : 3 bananendozen vol, kan geruild worden Paul Lauwers 014/61.71.03
* **Kiekeboe** video prelude 1997 Rode Kruis; Leonardo nr.19 + ex libris
  Chris Huybrechts 03/665.16.82
* **Originelen** van diverse tekenaars zoals Bob de Moor, greg, De Rop, Hergé, Jijé, Macherot, Vandersteen
  Mike van der Veer, 03/440.75.48 (53)
* **Veel stripalbums** oude druk + reclame uitgaven Suske en Wiske, Knipsels Panda en Tom Poes, Honderden Marvel/Classic (Superman, Spiderman, Conan, Hulk, Fantastic Four, Vergelders, Verdedigers etc.) weekbladen Pep's 1962 t/m 1975, enkele Kuifjes 1954 t/m 1963, Donald Duck 1954 t/m 1990, Robbedoes verzamelde nummers los periode band 117 t/m 134; banden 135 t/m 180, Kris Kras, enz. stuurt uw zoeklijstje!
  Willem in 't Hout (zie boven) (53)

Strip Middelkerke 30.07 - 16.08

nocturne
Yves Swolfs
Marc Sleen
Mitton
Hausmann
Renaud

30.07
speciale dag Kiekeboe

31.07
gala
Gouden potlood
onthulling standbeeld "Nero"

The YELLOW KID café

Bandes dessinées

Stripverhalen
Art books
Restaurant
Comics
Animation art
Kunstboeken
Livres d'art

Rue de la Régence 13 Regentschapsstraat
Bruxelles 1000 Brussel
Tel. 32.2 502 34 54 Fax 32.2 502 34 74

BEO

HOPLAND 15
2000
ANTWERPEN

tel. 03/33.25.36

Openingsuren : weekdagen van 13 uur 30 tot 20 uur;
zaterdag van 10 uur 30 tot 18 uur,
zondag van 10 uur30 tot 13 uur; maandag gesloten

Organisatiebureau Touché presenteert:

De organisatie van **de Grote Stripbeurs van 's-Hertogenbosch** presenteert:

Eindhovense Stripbeurs

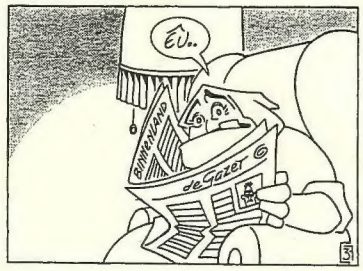

zondag 22 november in 't Karregat, Urkhovenseweg 10

Geopend van 10.00 uur tot 17.00 uur

Ruim 240 meter aan stands

Gratis striptas voor de eerste 500 bezoekers!

't Karregat is goed bereikbaar met auto en openbaar vervoer

Toegangsprijs **ƒ2,50** kinderen tot 12 jaar gratis

Meer info: Peter 040-2521009

Twan 040-2466588